

Strona główna>Sprawy rodzinne i dziedziczenie>Prawo spadkowe>**Dostosowanie praw rzeczowych**

Dostosowanie praw rzeczowych

Osoby dziedziczące w państwach UE mogą skorzystać z prawa do dziedziczenia przewidzianego w innym państwie członkowskim UE w przypadku dostosowania tego prawa tak, aby odpowiadało one podobnemu prawu w ich państwie pochodzenia.

Informacje ogólne

Aby umożliwić spadkobiercom lub zapisobiercom zamieszkałym w innym państwie członkowskim UE skorzystanie z praw powstałych lub przeniesionych na nich w drodze dziedziczenia, **rozporządzenie w sprawie spadków** przewiduje obowiązek dostosowania nieznanego prawa rzeczowego (do rzeczy ruchomych lub nieruchomości) do najbardziej odpowiadającego mu prawa rzeczowego przewidzianego w prawie wspomnianego innego państwa. Przy dostosowywaniu należy uwzględniać cele i interesy, którym służy określone prawo rzeczowe, a także związane z nim skutki.

W tym kontekście **Europejska sieć sądowa w sprawach cywilnych i handlowych** opublikowała arkusze informacyjne na temat prawa krajowego, zawierające wyjaśnienia dotyczące:

praw rzeczowych, które mogą wynikać z dziedziczenia;

wskazania, czy takie prawa wpisuje się do rejestru praw do nieruchomości lub rzeczy ruchomych;

skutków wpisu takich praw do rejestru;

przepisów szczególnych i procedur dotyczących dostosowania prawa rzeczowego.

Aby zapoznać się z arkuszem informującym o przepisach i procedurach krajowych dotyczących dostosowania praw rzeczowych w konkretnym państwie UE, należy kliknąć na odpowiednią flagę po lewej stronie.

Powiązana strona

EU-ADAPT jest **narzędziem informatycznym**, które ma pomóc sędziom, notariuszom i innym przedstawicielom zawodów prawniczych zajmującym się transgranicznymi sprawami spadkowymi w **znalezieniu najbardziej odpowiedniego prawa rzeczowego**. Użytkownik może wskazać w tym narzędziu (i) prawo państwa członkowskiego mające zastosowanie do dziedziczenia (*lex successionis*), (ii) istniejące w tym prawie prawo rzeczowe oraz (iii) prawo państwa członkowskiego, w którym powołano się na dane prawo rzeczowe (*lex rei sitae*). Narzędzie dostarczy następnie wskazówek i zaproponuje prawo rzeczowe, które powinno być odpowiednie na mocy prawa państwa członkowskiego, w którym powołano się na prawo rzeczowe nieznanne w danym systemie prawnym. Ostatnia aktualizacja: 20/04/2024

Stroną zarządza Komisja Europejska. Informacje na tej stronie nie muszą odzwierciedlać oficjalnego stanowiska Komisji Europejskiej, nie ponosi ona również odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane czy odniesienia na niej zawarte. Więcej informacji na temat praw autorskich odnoszących się do stron UE znajduje się na stronie „Informacje prawne”.

Dostosowanie praw rzeczowych - Belgia

1 Jakie prawa rzeczowe mogą wynikać z dziedziczenia zgodnie z prawem danego państwa członkowskiego?

Do praw rzeczowych, które mogą wynikać z dziedziczenia zgodnie z prawem belgijskim, należy prawo własności i inne ograniczone prawa rzeczowe, tj.:

- prawo użytkowania (*usufruit*) [art. 745*bis* kodeksu cywilnego (Code civil)];
- prawo używania (*usage*) i mieszkania (*habitation*) (art. 625 kodeksu cywilnego);
- służebność (art. 637 kodeksu cywilnego);
- prawo zabudowy (*superficie*) oraz emfiteuza, czyli wieloletnia dzierżawa (*emphytéose*).

2 Czy te prawa rzeczowe podlegają wpisowi do rejestru nieruchomości lub ruchomości, a jeżeli tak, to czy taki wpis jest obowiązkowy? Do jakiego rejestru wpisuje się te prawa i jakie są wymogi i procedury rejestracyjne?

Jeżeli osoba nabywa prawo własności lub jeden z rodzajów tego prawa wskutek przeniesienia tego prawa po śmierci uprawnionego, nabyte w ten sposób prawa są skuteczne *erga omnes*. Innymi słowy, jeżeli przeniesienie takiego prawa następuje wskutek śmierci pierwotnego uprawnionego (w drodze dziedziczenia ustawowego lub testamentowego), nie ma konieczności wpisu takiego przeniesienia do rejestru nieruchomości. W takim przypadku nie stosuje się art. 1 ustawy o zabezpieczeniu hipotecznym (loi hypothécaire), w którym określono, w jakich przypadkach należy zarejestrować prawo rzeczowe, aby było ono skuteczne wobec osób trzecich.

3 Jakie skutki wiąże się z wpisem praw rzeczowych do rejestru?

Nie dotyczy.

4 Czy istnieją szczególne zasady i procedury dotyczące dostosowania prawa rzeczowego, przysługującego określonej osobie zgodnie z prawem właściwym dla dziedziczenia, w przypadku gdy w prawie państwa członkowskiego, w którym powołano się na to prawo takie prawo rzeczowe nie jest znane?

Nie istnieją obecnie żadne przepisy szczególne ani procedury dotyczące dostosowania prawa rzeczowego.

Ostatnia aktualizacja: 31/05/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dostosowanie praw rzeczowych - Bułgaria

1 Jakie prawa rzeczowe mogą wynikać z dziedziczenia zgodnie z prawem danego państwa członkowskiego?

Zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem bułgarskim z dziedziczenia mogą wynikać wszystkie prawa rzeczowe. Nie przewidziano żadnych przepisów szczególnych ograniczających ani wykluczających którekolwiek z tych praw z masy spadkowej przechodzącej na spadkobierców po śmierci spadkodawcy.

2 Czy te prawa rzeczowe podlegają wpisowi do rejestru nieruchomości lub ruchomości, a jeżeli tak, to czy taki wpis jest obowiązkowy? Do jakiego rejestru wpisuje się te prawa i jakie są wymogi i procedury rejestracyjne?

Zgodnie z art. 112 ustawy o własności (Zakon za sobstvenostta, ZS) obowiązek wpisu do rejestru obejmuje:

- 1) wszystkie akty, na mocy których następuje przeniesienie prawa własności lub ustanowienie, przeniesienie, zmiana lub zniesienie innego prawa rzeczowego do nieruchomości, a także akty uznające takie prawa;
- 2) umowy przenoszące spadek po zmarłym obejmujący nieruchomości;
- 3) akty potwierdzające zrzeczenie się praw rzeczowych do nieruchomości;

- 4) umowy o podziale nieruchomości oraz protokoły sądowego podziału takich nieruchomości;
- 5) wnioski wierzycieli spadkodawcy lub zapisobierców dotyczące podziału nieruchomości spadkodawcy;
- 6) ugody zawarte w ramach sporów dotyczących dokumentów podlegających obowiązkowi wpisu do rejestru oraz prawomocne orzeczenia sądów zastępujące akty, o których mowa w pkt 1, a także orzeczenia stwierdzające istnienie aktów podlegających obowiązkowi wpisu do rejestru zgodnie z poprzednimi punktami;
- 7) poświadczone za zgodność z oryginałem kopie opublikowanych testamentów dotyczących nieruchomości i praw do nieruchomości;
- 8) wnioski o uchylenie orzeczeń sądowych podlegających obowiązkowi wpisu do rejestru.

Wpis powyższych dokumentów do rejestru jest obowiązkowy.

Co do zasady wpis do rejestru wywołuje skutek deklaratoryjny, co zgodnie z art. 1 regulaminu wpisów do rejestrów (Pravilnik za vpisvaniyata) polega na podaniu dokumentów podlegających wpisowi do rejestru do wiadomości publicznej.

Taki wpis wywołuje również skutek ochronny, który ogranicza się jednak do konkretnych przypadków wymienionych w art. 114 ustawy o własności, tj. jeżeli wpisuje się do rejestru wnioski o wszczęcie postępowania, o których wyraźnie jest mowa w tym artykule, w celu zagwarantowania powodowi możliwości dochodzenia jego praw wobec wszelkich praw nabytych przez osoby trzecie po dokonaniu wpisu.

Wpisu dokonuje się na podstawie postanowienia sędziego rejestrowego w urzędzie rejestrowym właściwym dla miejsca położenia nieruchomości przez złożenie dokumentów podlegających obowiązkowi wpisu do ogólnodostępnych rejestrów w następujący sposób:

- 1) składając poświadczone notarialnie dokumenty, o których mowa w art. 4 lit. a) oraz
- 2) składając wszystkie inne dokumenty, o których mowa w art. 4.

Poświadczone notarialnie dokumenty, o których mowa w art. 4 lit. a) regulaminu wpisów do rejestrów [wszystkie akty, na mocy których następuje przeniesienie prawa własności (sprzedaż, darowizna, zamiana, przekazanie za opłatą, zbycie w zamian za zapewnienie utrzymania itp.) lub ustanowienie, przeniesienie, zmiana lub zniesienie innego prawa rzeczowego (prawo użytkowania, prawo własności budynku itp.) do nieruchomości, a także akty uznające tego rodzaju prawa (poświadczone notarialnie dokumenty zatwierdzające, państwowe akty własności, gminne akty własności oraz inne dokumenty wprost przewidziane w obowiązujących przepisach)] rejestruje się na pisemny wniosek notariusza, który sporządził te akty, natomiast wpis do rejestru wszystkich innych dokumentów, o których mowa w art. 4, lub ich kopii poświadczonych za zgodność z oryginałem odbywa się na wniosek stron, notariusza lub dowolnej innej osoby mającej interes w ich zarejestrowaniu.

Poświadczone notarialnie dokumenty sporządzone przez sędziego rejestrowego oraz poświadczone za zgodność z oryginałem kopie testamentów opublikowanych przez sędziego rejestrowego podlegają wpisowi do rejestru z urzędu.

Do celów wpisu poświadczonych notarialnie dokumentów, o których mowa w art. 4 lit. a), należy złożyć dwa jednobrzmiące oryginalne egzemplarze.

Do celów wpisu wszelkich innych dokumentów, o których mowa w art. 4, należy przedłożyć oryginał i jego uwierzytelniony odpis albo – jeżeli przedłożenie oryginału nie jest możliwe – dwa takie odpisy albo dwa poświadczone notarialnie odpisy opublikowanych testamentów dotyczących nieruchomości i praw do nieruchomości. Jeżeli wpis do rejestru dokonuje się na wniosek notariusza, należy przedłożyć trzy jednobrzmiące oryginały dokumentów oraz, odpowiednio, trzy kopie poświadczone za zgodność z oryginałem.

Dopuszcza się również możliwość zarejestrowania poświadczonych urzędowo wyciągów, które muszą określać najważniejsze warunki przewidziane w dokumencie podlegającym wpisowi do rejestru.

Wpisu do rejestru dokonuje się na podstawie postanowienia sędziego rejestrowego niezwłocznie po wpisaniu dokumentu do odpowiedniego wykazu dokumentów przychodzących; informacje dotyczące numeru, pod którym dokument został wpisany do rejestru, daty, księgi i strony w rejestrze nieruchomości, w którym dany dokument został zarejestrowany, zamieszcza się na samym dokumencie.

W urzędach rejestrowych, w których do celów prowadzenia pomocniczych rejestrów nieruchomości wykorzystuje się oprogramowanie komputerowe, na dokumencie podlegającym wpisowi również zamieszcza się numer, pod jakim dokument ten został wpisany do rejestru.

Dokument wprowadza się do odpowiedniego rejestru, a drugi oryginał zarejestrowanego dokumentu zwraca się wnioskodawcy w terminie trzech dni.

Jeżeli wpis dokonuje się na wniosek notariusza, zwrotowi podlega trzeci i każdy kolejny oryginał rejestrowanego dokumentu po opatrzeniu wszystkich tych egzemplarzy szczegółowymi informacjami, o których mowa w ust. 1.

Dokument sporządzony przez sędziego rejestrowego podlega wpisowi do rejestru niezwłocznie po jego sporządzeniu. Sędzia rejestrowy nie może, pod rygorem pociągnięcia do odpowiedzialności, nakazać podejmowania jakichkolwiek czynności w okresie między sporządzeniem dokumentów podlegających wpisowi do rejestru przez tego sędziego a ich wpisem.

W przypadku wpisu do rejestru umów majątkowych małżeńskich, dokumentów dotyczących podziału majątku, ugód oraz dokumentów dotyczących zamiany nieruchomości położonych w różnych okręgach należy przedłożyć co najmniej dwie poświadczone za zgodność z oryginałem kopie stosownych dokumentów dla każdego z okręgów, uiszczając stosowne opłaty.

Po dokonaniu wpisu oryginały dokumentów odnoszących się do innych okręgów przesyła się niezwłocznie w celu ich wpisania do rejestru w miejscu położenia nieruchomości, z adnotacją, że stosowne opłaty zostały już pobrane. Wpisu takich dokumentów dokonuje się na podstawie postanowienia sędziego rejestrowego w każdym okręgu, w którym wystąpiono z wnioskiem o wpis do rejestru.

3 Jakie skutki wiążą się z wpisem praw rzeczowych do rejestru?

Obowiązek wpisu do rejestru obejmuje wszystkie akty, na mocy których następuje przeniesienie prawa własności lub ustanowienie, przeniesienie, zmiana lub zniesienie innego prawa rzeczowego do nieruchomości, oraz wszelkie akty uznające tego rodzaju prawa, poza przypadkami, o których mowa w art. 5 regulaminu wpisów do rejestrów (gdy takie akty nie podlegają obowiązkowi wpisu do rejestru). Wszystkie te dokumenty podlegają przepisom art. 113 ustawy o własności, który stanowi, że na dokumenty takie nie można powoływać się przeciwko osobom trzecim, dopóki nie zostaną one wpisane do rejestru, jeżeli wspomniane osoby trzecie nabyły wcześniej prawa rzeczowe do nieruchomości od tego samego właściciela i wpisały te prawa do rejestru.

W tym sensie w przepisach uzależniono skutek powołania się od wpisu do rejestru wszystkich dokumentów, na mocy których rozporządza się prawami rzeczowymi do nieruchomości, jeżeli dokumenty te podlegają obowiązkowi wpisu z uwagi na fakt, że celem takiego wpisu jest zapewnienie przejrzystości, pewności i stabilności w zakresie praw rzeczowych do nieruchomości oraz zapewnienie możliwości pogodzenia dokumentów wskazywanych przez różne osoby jako źródło przysługujących im praw do tej samej nieruchomości, której poprzednim właścicielem była ta sama osoba, tj. wpis takich dokumentów do rejestru skutkuje ich podaniem do wiadomości publicznej i wywiera skutek ochronny.

Jak już wspomniano w pkt 2, wpis do rejestru wywołuje taki skutek w odniesieniu do wszystkich dokumentów wymienionych w art. 112 ustawy o własności i w art. 4 regulaminu wpisów do rejestrów, a w przypadku wystąpienia rozbieżności między dwoma tego rodzaju dokumentami rozstrzygnięcie sporu w kwestii tego, który dokument ma pierwszeństwo, zależy od tego, kiedy dokonano ich wpisu.

4 Czy istnieją szczególne zasady i procedury dotyczące dostosowania prawa rzeczowego, przysługującego określonej osobie zgodnie z prawem właściwym dla dziedziczenia, w przypadku gdy w prawie państwa członkowskiego, w którym powołano się na to prawo takie prawo rzeczowe nie jest znane?

W ustawodawstwie bułgarskim nie przewidziano żadnych przepisów szczególnych ani procedur dotyczących dostosowywania nieznanymi praw rzeczowych. Ostatnia aktualizacja: 31/08/2021

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dostosowanie praw rzeczowych - Czechy

1 Jakie prawa rzeczowe mogą wynikać z dziedziczenia zgodnie z prawem danego państwa członkowskiego?

Z dziedziczenia mogą wynikać następujące prawa rzeczowe:

prawo własności (wpisanie tego prawa do rejestru nie narusza innych praw rzeczowych),

prawo zabudowy (*právo stavby*) (wpisanie tego prawa do rejestru – w odniesieniu do nieruchomości – nie narusza innych praw rzeczowych),

służebność (wpisanie tego prawa do rejestru – w odniesieniu do nieruchomości – nie narusza innych praw rzeczowych),

prawo zastawu lub hipoteka – 1) obciążenie gruntów hipoteką jest możliwe jedynie za zgodą wierzyciela hipotecznego, 2) przeniesienie prawa własności zastawionego statku powietrznego wymaga zgody zastawnika,

prawo zatrzymania,

przewłaszczenie na zabezpieczenie (wpisanie tego prawa do rejestru – w odniesieniu do rzeczy wpisanych do rejestru publicznego, np. nieruchomości, udziału w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, znaku towarowego – nie narusza innych praw rzeczowych),

prawo pierwokupu (wpisanie umownego prawa pierwokupu do rejestru – w odniesieniu do nieruchomości – nie narusza innych praw rzeczowych).

2 Czy te prawa rzeczowe podlegają wpisowi do rejestru nieruchomości lub ruchomości, a jeżeli tak, to czy taki wpis jest obowiązkowy? Do jakiego rejestru wpisuje się te prawa i jakie są wymogi i procedury rejestracyjne?

Prawo własności:

podlega wpisowi do rejestru nieruchomości, jeżeli dotyczy nieruchomości; wpis taki jest obowiązkowy. Informacje na temat wymogów dotyczących wpisu i procedury rejestracji znajdują się pod adresem: <http://www.cuzk.cz/English/Cadastre-of-Real-Estate/Registration-into-the-Cadastre-of-Real-Estate/Registration-into-the-Cadastre-of-Real-Estate.aspx>.

podlega wpisowi w przypadku niektórych rodzajów ruchomości, np.

udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością (wpis do rejestru działalności gospodarczej): wpis jest obowiązkowy; informacje na temat wymogów dotyczących wpisu i procedury rejestracji znajdują się pod adresem: <https://or.justice.cz/ias/ui/podani>,

rejestrowanych papierów wartościowych [wpis do Centralnego Rejestru Papierów Wartościowych (Centrální depozitář cenných papírů)]: wpis jest obowiązkowy; informacje na temat wymogów dotyczących wpisu i procedury rejestracji znajdują się pod adresem: <https://www.cdcz.cz/index.php/en/general-public/how-to-arrange/legacy>,

wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych, znaków towarowych, patentów, oznaczeń geograficznych i oznaczeń pochodzenia [wpis do rejestru Urzędu Własności Przemysłowej (Úřad průmyslového vlastnictví)]: wpis jest obowiązkowy; informacje na temat wymogów dotyczących wpisu i procedury rejestracji znajdują się pod adresem: <http://www.upv.cz/cs/sluzby-uradu/formulare/vyplnitelne-pdf.html>,

pojazdów (wpis do rejestru pojazdów): wpis jest obowiązkowy; informacje na temat wymogów dotyczących wpisu i procedury rejestracji znajdują się pod adresem: <https://www.mdcz.cz/Media/Media-a-tiskove-zpravy/Aktualizovane-otazky-a-odpovedi-k-problematicke-zna>,

statków wodnych (wpis do rejestru statków wodnych): wpis jest obowiązkowy; informacje na temat wymogów dotyczących wpisu i procedury rejestracji znajdują się pod adresem: <https://www.mdcz.cz/Dokumenty/Namorni-urad-CR/Namorni-rejstrik-CR>,

statków powietrznych (wpis do rejestru statków powietrznych): wpis jest obowiązkowy; informacje na temat wymogów dotyczących wpisu i procedury rejestracji znajdują się pod adresem: <http://www.caa.cz/letadla/letecky-rejstrik>.

Prawo zabudowy: w przypadku nieruchomości należy dokonać obowiązkowego wpisu do rejestru nieruchomości; informacje na temat wymogów dotyczących wpisu i procedury rejestracji można znaleźć w części odpowiedzi poświęconej prawu własności nieruchomości.

Służebność: w przypadku nieruchomości należy dokonać obowiązkowego wpisu do rejestru nieruchomości; informacje na temat wymogów dotyczących wpisu i procedury rejestracji można znaleźć w części odpowiedzi poświęconej prawu własności nieruchomości.

Zastaw/hipoteka:

w odniesieniu do nieruchomości należy dokonać obowiązkowego wpisu tego prawa do rejestru nieruchomości; informacje na temat wymogów dotyczących wpisu i procedury rejestracji można znaleźć w części odpowiedzi poświęconej prawu własności nieruchomości,

w przypadku udziału w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością należy dokonać obowiązkowego wpisu do rejestru działalności gospodarczej; informacje na temat wymogów dotyczących wpisu i procedury rejestracji można znaleźć w części odpowiedzi poświęconej prawu własności udziału w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością,

w przypadku rejestrowanych papierów wartościowych należy dokonać obowiązkowego wpisu do Centralnego Rejestru Papierów Wartościowych; informacje na temat wymogów dotyczących wpisu i procedury rejestracji można znaleźć w części odpowiedzi poświęconej prawu własności zdematerializowanych papierów wartościowych,

w przypadku znaków towarowych, wzorów przemysłowych i patentów należy dokonać obowiązkowego wpisu do rejestru Urzędu Własności Przemysłowej; informacje na temat wymogów dotyczących wpisu i procedury rejestracji można znaleźć w części odpowiedzi poświęconej prawu własności wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych itd.,

w przypadku nieruchomości, która nie figuruje w rejestrze nieruchomości, rzeczy zbiorowej (*hromadná věc*), przedsiębiorstwa i innych ruchomości (jeżeli umowę zabezpieczenia spisano w formie aktu notarialnego) należy dokonać obowiązkowego wpisu do rejestru zabezpieczeń rzeczowych; informacje na temat wymogów dotyczących wpisu i procedury rejestracji znajdują się pod adresem: <https://www.nkrz.cz/sluzby/overovani-a-vypisy-z-rejstriku/vyhledavani-v-rejstricich-a-kontakti-misto-czech-point>.

Prawo zatrzymania: prawo to nie podlega wpisowi w żadnym rejestrze.

Przewłaszczenie na zabezpieczenie:

w przypadku nieruchomości należy dokonać obowiązkowego wpisu do rejestru nieruchomości; informacje na temat wymogów dotyczących wpisu i procedury rejestracji można znaleźć w części odpowiedzi poświęconej prawu własności nieruchomości,

w przypadku udziału w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością należy dokonać obowiązkowego wpisu do rejestru działalności gospodarczej; informacje na temat wymogów dotyczących wpisu i procedury rejestracji można znaleźć w części odpowiedzi poświęconej prawu własności udziału w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością,

w przypadku znaków towarowych, wzorów przemysłowych i patentów należy dokonać obowiązkowego wpisu do rejestru Urzędu Własności Przemysłowej; informacje na temat wymogów dotyczących wpisu i procedury rejestracji można znaleźć w części odpowiedzi poświęconej prawu własności wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych itd.,

Prawo pierwokupu:

jeżeli zostało przewidziane w umowie i dotyczy nieruchomości, należy dokonać obowiązkowego wpisu do rejestru nieruchomości; informacje na temat wymogów dotyczących wpisu i procedury rejestracji można znaleźć w części odpowiedzi poświęconej prawu własności nieruchomości, jeżeli zostało przewidziane w umowie i dotyczy udziału w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, należy dokonać obowiązkowego wpisu do rejestru działalności gospodarczej; informacje na temat wymogów dotyczących wpisu i procedury rejestracji można znaleźć w części odpowiedzi poświęconej prawu własności udziału w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, jeżeli zostało przewidziane w umowie i dotyczy znaków towarowych, wzorów przemysłowych i patentów, należy dokonać obowiązkowego wpisu do rejestru Urzędu Własności Przemysłowej; informacje na temat wymogów dotyczących wpisu i procedury rejestracji można znaleźć w części odpowiedzi poświęconej prawu własności wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych itd.

3 Jakie skutki wiąże się z wpisem praw rzeczowych do rejestru?

Jeżeli prawa rzeczowe zostały wpisane do rejestru w następstwie śmierci pierwotnego uprawnionego (tj. nastąpiło przeniesienie praw rzeczowych), ich rejestracja zawsze ma charakter deklaratoryjny. Spadek nabywa się bowiem z chwilą śmierci spadkodawcy, przy czym nabycie takie musi zostać potwierdzone przez sąd. Sąd wydaje postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku, w którym stwierdza, że stosunki prawne stały się skuteczne z chwilą śmierci spadkodawcy. Zasada ta nie jest wyraźnie określona w prawie w odniesieniu do poszczególnych rejestrów publicznych.

4 Czy istnieją szczególne zasady i procedury dotyczące dostosowania prawa rzeczowego, przysługującego określonej osobie zgodnie z prawem właściwym dla dziedziczenia, w przypadku gdy w prawie państwa członkowskiego, w którym powołano się na to prawo takie prawo rzeczowe nie jest znane?

Nie istnieją przepisy szczegółowe dotyczące dostosowania praw rzeczowych, które są nieznane w czeskim systemie prawnym.

Ostatnia aktualizacja: 25/01/2021

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dostosowanie praw rzeczowych - Niemcy

1 Jakie prawa rzeczowe mogą wynikać z dziedziczenia zgodnie z prawem danego państwa członkowskiego?

Zgodnie z prawem niemieckim z chwilą śmierci spadkodawcy cały jego majątek, tj. wszystkie prawa i obowiązki, przechodzi na spadkobierców. Jeżeli spadkodawca pozostawi majątek kilkorgu spadkobierców, stają się oni współwłaścicielami zgodnie z § 2032 kodeksu cywilnego (Bürgerliches Gesetzbuch, BGB). W drodze dziedziczenia nie powstają żadne nowe prawa rzeczowe. Dokonane przez spadkodawcę zapisy lub testamentowy podział spadku (*Teilungsanordnungen*) są skuteczne jedynie na zasadach przewidzianych w prawie zobowiązań.

Doświadczenia zgromadzone od wejścia w życie rozporządzenia (UE) nr 650/2012 wskazują jednak, że ograniczenia dotyczące rozrządzeń na wypadek śmierci mogą być szczególnie problematyczne z uwagi na przepisy dotyczące dziedziczenia uprzedniego i następczego (*Vor- und Nacherbfolge*) zawarte w prawie niemieckim (§§ 2100–2146 kodeksu cywilnego). W ramach takiego procesu spadkodawca powołuje szereg spadkobierców w kolejności, w której osoba wyznaczona jako spadkobierca następczy (*Nacherbe*) dziedziczy dopiero po innej osobie, która była spadkobiercą uprzednim (*Vorerbe*). Z chwilą śmierci spadkodawcy spadkobierca następczy nabywa jednak ekspektatywę (*Anwartschaftsrecht*). Ekspektatywa jest sytuacją bezpieczeństwa prawnego, która powstaje w przypadku nabycia na mocy szeregu aktów, w której pierwszy nabywca nie jest w stanie jednostronnie uniemożliwić nabycia majątku ([§ 1139 BGB](#) *Eigentumserwerb*) przez kolejnego nabywcę. Ekspektatywa nie jest wyraźnie uregulowana w kodeksie cywilnym. Ponieważ katalog praw rzeczowych jest katalogiem zamkniętym (*numerus clausus*), ekspektatywy nie można uznać za takie prawo. Stanowi ona jednak prawo podmiotowe wywołujące skutki prawa rzeczowego.

Dziedziczenie uprzednie i następce wiąże się z szeregiem ograniczeń i zobowiązań dla spadkobierców uprzednich. W szczególności ograniczone jest ich prawo do rozporządzania spadkiem. Rozrządzenia dotyczące nieruchomości dokonane w ramach dziedziczenia następczego są nieważne, jeżeli naruszają prawa spadkobiercy następczego (§ 2113 ust. 1 kodeksu cywilnego). Ta sama zasada ma zastosowanie do rozporządzania darowiznami (§ 2113 ust. 2 kodeksu cywilnego). Spadkodawca może jednak zwolnić spadkobiercę uprzedniego z niektórych z tych ograniczeń, dokonując rozrządzenia majątkiem na wypadek śmierci. Ograniczenia dotyczące rozrządzeń dokonywanych w ramach dziedziczenia następczego należy wpisać do niemieckiego rejestru nieruchomości.

2 Czy te prawa rzeczowe podlegają wpisowi do rejestru nieruchomości lub ruchomości, a jeżeli tak, to czy taki wpis jest obowiązkowy? Do jakiego rejestru wpisuje się te prawa i jakie są wymogi i procedury rejestracyjne?

Zgodnie z prawem niemieckim z chwilą śmierci spadkodawcy wszystkie jego prawa zostają automatycznie przeniesione na spadkobiercę lub współspadkobierców. Aby przeniesienie było skuteczne, nie ma konieczności wpisywania do rejestru tych praw ani nawet praw objętych obowiązkiem wpisu. Jeżeli chodzi o prawa podlegające obowiązkowi wpisu, po nabyciu spadku informacje w odpowiednich rejestrach (rejestrze nieruchomości, rejestrze handlowym) przestają być aktualne i konieczne jest dokonanie zmiany. Do tego celu niezbędne jest poświadczenie dziedziczenia w formie dokumentu urzędowego lub poświadczenie aktualnego bądź europejskiego poświadczenia spadkowego. Niektóre dalsze czynności (np. obciążenie odziedziczonych nieruchomości) wymagają dokonania korekty w rejestrze nieruchomości przez wpisanie do niego spadkobiercy lub współspadkobierców.

Ograniczenia dotyczące rozporządzania związane z dziedziczeniem uprzednim i następczym oraz ekspektatywa przysługująca spadkobiercy następczemu również powstają bezpośrednio z chwilą śmierci spadkodawcy. Dziedziczenie uprzednie i następce wpisuje się jednak do rejestru nieruchomości, aby zapobiec nabyciu nieruchomości w dobrej wierze bez obciążeń przez osoby trzecie.

Jeżeli poszczególni spadkobiercy lub zapisobiercy zgłaszają roszczenie (na mocy prawa zobowiązań) w odniesieniu do poszczególnych składników masy spadkowej na mocy przepisów lub rozrządzenia majątkiem na wypadek śmierci, prawo własności tych składników majątku musi zostać na nich przeniesione w drodze umowy ze spadkobiercami, a wszelkie prawa własności nieruchomości muszą zostać wpisane do rejestru nieruchomości na podstawie pism urzędowych lub poświadczonych.

3 Jakie skutki wiąże się z wpisem praw rzeczowych do rejestru?

Wpis praw rzeczowych odziedziczonych przez spadkobiercę lub współspadkobierców do rejestru ma charakter wyłącznie deklaratoryjny. Może jednak stanowić podstawę działania osób trzecich w dobrej wierze oraz jest niezbędny do dokonania niektórych dalszych czynności.

4 Czy istnieją szczególne zasady i procedury dotyczące dostosowania prawa rzeczowego, przysługującego określonej osobie zgodnie z prawem właściwym dla dziedziczenia, w przypadku gdy w prawie państwa członkowskiego, w którym powołano się na to prawo takie prawo rzeczowe nie jest znane?

Prawa rzeczowe nieznane prawu niemieckiemu dostosowuje się zasadniczo z mocy prawa do podobnej instytucji prawa niemieckiego. Ponieważ procedura dokonywania wpisu w rejestrze zawsze wymaga wiarygodnej podstawy, może zaistnieć konieczność sporządzenia przez spadkobierców dodatkowego aktu przeniesienia, który jest wymagany w prawie niemieckim w odniesieniu do roszczeń na mocy prawa zobowiązań. Zgodnie z art. 1 ust. 2 lit. I) rozporządzenia (UE) dotyczącego dziedziczenia wpisy do rejestru są wyłączone z zakresu stosowania tego rozporządzenia.

Ostatnia aktualizacja: 25/08/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dostosowanie praw rzeczowych - Estonia

1 Jakie prawa rzeczowe mogą wynikać z dziedziczenia zgodnie z prawem danego państwa członkowskiego?

Ogólnie rzecz biorąc, w prawie estońskim stosuje się zasadę sukcesji uniwersalnej, zgodnie z którą majątek zmarłego (masa spadkowa), w tym wszystkie prawa i obowiązki zmarłego, przenoszone są na inną osobę (spadkobiercę). Jeżeli jest więcej niż jeden spadkobierca, majątek przypada im wspólnie zgodnie z § 147 ustawy o prawie spadkowym. W wyniku dziedziczenia nie powstają żadne nowe prawa rzeczowe. Rozrządzenia testamentowe (zapisy i instrukcje co do tego, jak należy podzielić majątek) podlegają przepisom prawa zobowiązań.

W pewnych przypadkach pozostający przy życiu małżonek spadkodawcy może zażądać ustanowienia służebności na nieruchomości, która stanowiła wspólne miejsce zamieszkania małżonków (§ 16 ust. 3 ustawy o prawie spadkowym), o ile prawo to stanowi roszczenie na podstawie prawa zobowiązań, a nie prawo rzeczowe.

Prawa własności spadkobiercy związane ze składnikami majątku mogą być ograniczone w przypadku spadkobiercy tymczasowego, dla którego został wyznaczony kolejny spadkobierca (§ 48 ustawy o prawie spadkowym). W takich przypadkach dokonuje się wpisu w rejestrze nieruchomości, zgodnie z którym dany spadkobierca jest spadkobiercą tymczasowym (§ 491 ustawy o rejestrze nieruchomości).

2 Czy te prawa rzeczowe podlegają wpisowi do rejestru nieruchomości lub ruchomości, a jeżeli tak, to czy taki wpis jest obowiązkowy? Do jakiego rejestru wpisuje się te prawa i jakie są wymogi i procedury rejestracyjne?

Wpisowi do rejestru nieruchomości podlegają nieruchomości i powiązane z nimi prawa. Wszelkie prawa własności nieruchomości przenosi się na spadkobiercę w drodze wpisu do rejestru. Jeżeli w związku z przeniesieniem prawa rzeczowego poza rejestrem nieruchomości dane zawarte w tym rejestrze staną się nieaktualne, wydział rejestrowy zmienia wpis w rejestrze na wniosek o wpis do rejestru złożony przez nowego uprawnionego. Do wniosku o wpis do rejestru należy dołączyć dokument poświadczający przeniesienie prawa rzeczowego (akt poświadczenia dziedziczenia) (§ 651 ust. 1 [1](#) [ustawy o rejestrze nieruchomości](#)). Aby określić, czy spadkodawca był jedynym uprawnionym czy prawo rzeczowe stanowi współwłasność, w niektórych przypadkach do wniosku o wpis do rejestru należy dołączyć nie tylko akt poświadczenia dziedziczenia, ale także akt potwierdzający własność. Wniosek o wpis do rejestru należy sporządzić w formie poświadczonej notarialnie lub opatrzyć podpisem elektronicznym (§ 34 ust. 21 ustawy o rejestrze nieruchomości).

Wydział rejestrowy może zażądać, aby uprawniony z tytułu prawa rzeczowego lub wykonawca testamentu złożył wniosek o wpis do rejestru oraz dokumenty niezbędne do dokonania zmiany wpisu i samego wpisu w rejestrze nieruchomości, pod groźbą grzywny (§ 651 ust. 5 ustawy o rejestrze nieruchomości).

Wszelka inna własność podlegająca wpisowi do rejestru również przechodzi na spadkobiercę niezależnie od wpisu do rejestru. Co do zasady spadkobierca musi przedstawić organowi prowadzącemu rejestr niezbędne informacje i dokumenty dotyczące dziedziczenia majątku lub określonego prawa. W przypadku dziedziczenia udziału w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością lub członkostwa w spółdzielni mieszkaniowej wymaga się jednak, aby po sporządzeniu aktu poświadczenia dziedziczenia notariusz wysłał do rejestru handlowego zawiadomienie o przeniesieniu udziałów lub członkostwa w drodze dziedziczenia.

3 Jakie skutki wiążą się z wpisem praw rzeczowych do rejestru?

Wszystkie prawa rzeczowe przechodzą na spadkobierców z mocy prawa i są niezależne od ich wpisania do rejestru. Co do zasady po otwarciu spadku wpisy w rejestrach stają się nieaktualne, w związku z czym spadkobierca ma zasadniczo obowiązek dokonać stosownych czynności w celu zmiany wpisów.

4 Czy istnieją szczególne zasady i procedury dotyczące dostosowania prawa rzeczowego, przysługującego określonej osobie zgodnie z prawem właściwym dla dziedziczenia, w przypadku gdy w prawie państwa członkowskiego, w którym powołano się na to prawo takie prawo rzeczowe nie jest znane?

Zgodnie z § 6291 [1](#) [kodeksu postępowania cywilnego](#) sąd może wszcząć postępowanie w celu dostosowania prawa rzeczowego innego państwa na wniosek uprawnionego. W razie potrzeby sąd przesłuchuje wnioskodawcę. W orzeczeniu w sprawie dostosowania prawa rzeczowego sąd określa, czy w prawie estońskim istnieje prawo rzeczowe równoważne prawu rzeczowemu innego państwa, o którego dostosowanie złożono wniosek. Jeżeli istnieje takie równoważne prawo rzeczowe, sąd wskazuje je w swoim orzeczeniu. Jeżeli w celu wykonania orzeczenia w sprawie dostosowania prawa rzeczowego wnioskodawca jest obowiązany zwrócić się do pozasądowego urzędnika rejestrowego bądź innej osoby lub instytucji, sąd wskazuje ten fakt w orzeczeniu. Wnioskodawca może zaskarżyć orzeczenie.

Zgodnie z § 475 ust. 1 pkt 101 kodeksu postępowania cywilnego dostosowanie praw rzeczowych zgodnie z art. 31 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 650/2012 odbywa się w postępowaniu na wniosek.

Ostatnia aktualizacja: 18/04/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dostosowanie praw rzeczowych - Grecja

1 Jakie prawa rzeczowe mogą wynikać z dziedziczenia zgodnie z prawem danego państwa członkowskiego?

Zgodnie z prawem greckim do praw rzeczowych podlegających dziedziczeniu należą: własność, służebność gruntowa, zastaw, zastaw bez wydania rzeczy obciążonej, hipoteka i własność górnicza.

2 Czy te prawa rzeczowe podlegają wpisowi do rejestru nieruchomości lub ruchomości, a jeżeli tak, to czy taki wpis jest obowiązkowy? Do jakiego rejestru wpisuje się te prawa i jakie są wymogi i procedury rejestracyjne?

Pośród wymienionych powyżej praw rzeczowych wpisowi do rejestru podlegają: własność nieruchomości, hipoteka, własność górnicza oraz zastaw bez wydania rzeczy obciążonej. Własność nieruchomości, hipoteka i własność górnicza wymagają wpisu w Urzędzie ds. Nieruchomości (Κτηματολογικό Γραφείο) w regionie, w którym znajduje się przedmiot tego prawa, natomiast zastaw bez wydania rzeczy obciążonej wpisuje się do rejestru zastawów właściwego dla miejsca zamieszkania lub siedziby zastawcy, a jeżeli zastawca nie ma miejsca zamieszkania lub siedziby na terytorium Grecji – do Rejestru Zastawów w Atenach.

Aby dokonać wpisu takich praw do rejestru, należy złożyć wniosek do Urzędu ds. Nieruchomości i uiścić określone w przepisach opłaty (zob. ustawa 2664 /1998). Do wniosku należy dołączyć akt, który ma zostać wpisany do rejestru, wyrys z mapy zasadniczej sporządzony i załączony do podlegającego wpisowi aktu, streszczenie takiego aktu i poświadczony wyrys z mapy ewidencyjnej dla nieruchomości, której dotyczy akt podlegający wpisowi.

Aby wpisać zastaw do rejestru zastawów, należy złożyć wniosek wraz z odpowiednim formularzem.

3 Jakie skutki wiążą się z wpisem praw rzeczowych do rejestru?

Zgodnie z prawem wpis wymienionych powyżej praw rzeczowych do rejestru ma charakter konstytutywny (zob. art. 12 ustawy 2664/1998), tj. brak wpisu oznacza, że nie dochodzi do przeniesienia własności nieruchomości lub ustanowienia, przeniesienia bądź zniesienia prawa rzeczowego na nieruchomości. Dotyczy to również zastawu bez wydania rzeczy obciążonej.

4 Czy istnieją szczególne zasady i procedury dotyczące dostosowania prawa rzeczowego, przysługującego określonej osobie zgodnie z prawem właściwym dla dziedziczenia, w przypadku gdy w prawie państwa członkowskiego, w którym powołano się na to prawo takie prawo rzeczowe nie jest znane?

W Grecji nie uchwalono przepisów ani procedur, które miałyby na celu dostosowanie prawa rzeczowego nieznanego prawu greckiemu do równoważnego prawa istniejącego w prawodawstwie greckim.

Ostatnia aktualizacja: 06/06/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dostosowanie praw rzeczowych - Hiszpania

1 Jakie prawa rzeczowe mogą wynikać z dziedziczenia zgodnie z prawem danego państwa członkowskiego?

Prawa rzeczowe podlegają sukcesji, o ile uprawniony zmarł, a prawa te z chwilą jego śmierci nie wygasły. Dotyczy to własności, służebności (które przenoszone są wraz z nieruchomością władnącą) oraz praw zabezpieczających wierzytelności (hipoteki, która przechodzi na nabywcę wraz z przeniesieniem wierzytelności hipotecznej). Inaczej jest natomiast z użytkowaniem, które wygasa ze śmiercią użytkownika (art. 513 ust. 1 hiszpańskiego kodeksu cywilnego [*Código Civil*]).

Z dziedziczeniem może wiązać się powstanie nowych praw rzeczowych, czy to z woli spadkodawcy (np. ustanowienie w drodze zapisu prawa użytkowania, używania lub zamieszkiwania, służebności), czy z mocy prawa (użytkowanie ustawowe przysługujące małżonkowi spadkodawcy dziedziczącemu na podstawie testamentu albo beztestamentowo).

2 Czy te prawa rzeczowe podlegają wpisowi do rejestru nieruchomości lub ruchomości, a jeżeli tak, to czy taki wpis jest obowiązkowy? Do jakiego rejestru wpisuje się te prawa i jakie są wymogi i procedury rejestracyjne?

Wpis do rejestru nie jest obligatoryjny, tj. ustawa nie uzależnia nabycia danego prawa od jego dokonania (z wyjątkiem hipoteki). W praktyce jednak uprawnieni zazwyczaj wnoszą o wpis przysługującego im prawa do rejestru własności, ponieważ z dokonaniem wpisu wiąże się uzyskanie ochrony prawnej. Instrumenty służące sukcesji to: testament, umowa o dziedziczenie, oświadczenie spadkobierców beztestamentowych lub europejskie poświadczenie spadkowe (art. 14 hiszpańskiej ustawy hipotecznej [*Ley Hipotecaria*]). Co do zasady jednak, nawet jeżeli w takim instrumencie daną osobę ustanowiono spadkobiercą lub zapisobiercą, natychmiastowe dokonanie wpisu uprawnień pierwotnie wpisanych na rzecz zmarłego nie będzie możliwe. Przyznanie danej osobie określonego składnika majątku spadkowego po przeprowadzeniu działu spadku wymaga zgody wszystkich pozostałych spadkobierców (oraz udokumentowania przez notariusza w celu dokonania wpisu). Jeżeli wszyscy spadkobiercy nie zdołali osiągnąć w tym zakresie porozumienia, sprawa podlega rozstrzygnięciu w postępowaniu sądowym.

Do czasu przeprowadzenia działu spadku spadkobierca może jedynie wystąpić o umieszczenie w rejestrze własności wzmianki o przysługującym mu prawie do określonego wpisanego tam przedmiotu, który wchodzi w skład masy spadkowej, w celu ujawnienia jego prawa wobec osób trzecich.

Zgodnie z ustawą zapisobierca nabywa określony składnik majątku spadkowego wchodzący w skład masy spadkowej z chwilą śmierci spadkodawcy (art. 882 kodeksu cywilnego). Zapisobierca nie może jednak samodzielnie wejść w posiadanie tego przedmiotu (art. 885 kodeksu cywilnego), chyba że spadkodawca tak postanowił. W każdym razie zapisobierca może żądać od spadkobiercy wydania mu tego przedmiotu. Udokumentowane przez notariusza wydanie może być przedmiotem wpisu w rejestrze własności. Jeżeli spadkobierca odmówił wydania określonej rzeczy, zapisobiercy pozostaje zwrócenie się w tej sprawie do sądu.

Majątek spadkodawcy nie zawsze podlega działowi. Dotyczy to sytuacji, w których spadkodawca dokonał go już w drodze czynności prawnej między żyjącymi albo w testamencie lub gdy spadkobierca jest tylko jeden.

Przed dokonaniem wpisu do rejestru własności niezbędne jest zgłoszenie nabycia przedmiotu w drodze dziedziczenia do urzędu skarbowego i zapłacenie z tego tytułu podatku.

3 Jakie skutki wiążą się z wpisem praw rzeczowych do rejestru?

Z wpisem prawa nabytego w drodze dziedziczenia do rejestru własności wiążą się skutki prawne, tj. domniemanie, że uprawniony nabył to prawo legalnie i może nim rozporządzać oraz że przysługuje mu taka sama ochrona jak spadkodawcy wobec innych spadkobierców, których prawa nie zostały do rejestru własności wpisane.

4 Czy istnieją szczególne zasady i procedury dotyczące dostosowania prawa rzeczowego, przysługującego określonej osobie zgodnie z prawem właściwym dla dziedziczenia, w przypadku gdy w prawie państwa członkowskiego, w którym powołano się na to prawo takie prawo rzeczowe nie jest znane?

Art. 61 ustawy 29/2015 o międzynarodowej współpracy prawnej stanowi:

„1. Jeżeli orzeczenie lub zagraniczny dokument urzędowy zawiera środki lub transponuje prawa nieznanne prawu hiszpańskiemu, urzędnik rejestrowy, na tyle, ile jest to możliwe, dostosuje te środki lub prawa do tych ustanowionych lub uznawanych w prawie hiszpańskim, a wywołujących podobne skutki lub realizujących podobne cele lub interesy, o ile skutki dostosowania tych środków lub praw nie wykraczają poza skutki, które wywoływałyby one w państwie ich ustanowienia. Przed dokonaniem wpisu prawa urzędnik rejestrowy poinformuje uprawnionego o prawie lub środku, które wymagają dostosowania.

2. Każdy zainteresowany może zaskarżyć dostosowanie środka lub prawa do sądu.”.

Ostatnia aktualizacja: 16/10/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji

językowej . Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie

tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Dostosowanie praw rzeczowych - Chorwacja

1 Jakie prawa rzeczowe mogą wynikać z dziedziczenia zgodnie z prawem danego państwa członkowskiego?

Art. 1 ust. 1 ustawy o własności i innych prawach rzeczowych [Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, Narodne Novine, NN (Dziennik Urzędowy Republiki Chorwacji) nr 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14; zwanej dalej „ustawą”] stanowi, że – o ile w przepisach nie określono inaczej – każda osoba fizyczna lub prawna może prawo własności lub inne prawa rzeczowe, takie jak: służebność, prawa wynikające z obciążenia rzeczowego, prawo zabudowy i zastaw na dowolnej rzeczy, która może być przedmiotem takich praw.

Zgodnie z art. 128 ust. 2–3 ustawy każdy spadkobierca ma prawo złożyć wniosek o wpisanie jego prawa własności nieruchomości do księgi wieczystej, a odziedziczenie prawa nie znosi żadnych innych praw rzeczowych, które inne osoby nabyły wcześniej względem odnośnej nieruchomości, chyba że przepisy stanowią inaczej lub w świetle okoliczności faktycznych prawa te nie mogą dłużej istnieć.

W art. 199 ust. 2 i art. 201 ustawy określono następujące rodzaje służebności osobistej: prawo użytkowania, prawo używania i prawo mieszkania.

Wspomniane artykuły stanowią również, że – o ile prawo nie stanowi inaczej – służebność osobista trwa tylko przez czas, na który została ustanowiona, i że ustaje najpóźniej w dniu śmierci uprawnionego.

Zgodnie z art. 285 ust. 1 ustawy prawo zabudowy jest tak samo zbywalne i dziedziczne jak inne prawa na nieruchomości, chyba że przepisy stanowią inaczej.

Art. 299 ust. 1 ustawy stanowi, że zastaw jest nierozdzielnie związany z jego przedmiotem. Oznacza to, że – o ile prawo nie stanowi inaczej – każdy, kto nabywa przedmiot zastawu na jakiegokolwiek podstawie prawnej, nabywa ten przedmiot obciążony zastawem.

Z powyższych informacji wynika zatem, że prawa rzeczowe inne niż służebność osobista podlegają dziedziczeniu. Służebność osobista ustaje najpóźniej z dniem śmierci uprawnionego, o ile przepisy nie stanowią inaczej.

2 Czy te prawa rzeczowe podlegają wpisowi do rejestru nieruchomości lub ruchomości, a jeżeli tak, to czy taki wpis jest obowiązkowy? Do jakiego rejestru wpisuje się te prawa i jakie są wymogi i procedury rejestracyjne?

W art. 2 ust. 3–4 ustawy definiuje się „nieruchomość” jako część powierzchni ziemskiej wraz ze wszystkim, co jest trwale związane z gruntem i znajduje się powyżej lub poniżej poziomu gruntu, chyba że przepisy stanowią inaczej, zaś „ruchomość” oznacza każdą rzecz, którą można przenieść z jednego miejsca na drugie bez straty dla jej właściwości lub substancji. Do celów prawnych rzecz, która jest z natury ruchoma, uznaje się za nieruchomość, jeżeli przynależy do nieruchomości lub jeżeli z mocy prawa zrównuje się ją z nieruchomością.

Zgodnie z art. 119 ust. 1 ustawy własność nieruchomości nabywa się z chwilą wpisu własności przez nabywcę do księgi wieczystej zgodnie z przepisami prawa. W tym celu poprzedni właściciel musi wyrazić wolę przeniesienia własności na nabywcę, chyba że przepisy stanowią inaczej. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy domniemywa się, że wpisy w księdze wieczystej są prawdziwe i w pełni odzwierciedlają rzeczywisty stan prawny nieruchomości (rękojmia wiary publicznej). W związku z tym każdy, który działa w dobrej wierze, tj. z wiarą w poprawność wpisów w księdze wieczystej, a bez świadomości, że dany wpis jest niekompletny lub nie odpowiada rzeczywistości stanowi prawnemu nieruchomości, jest chroniony z mocy prawa w odniesieniu do nabycia określonych praw.

Zgodnie z art. 277 ust. 1 wszystkie obciążenia rzeczowe, których nie wpisano do księgi wieczystej, ustają w chwili nabycia obciążonej nieruchomości przez osobę, która nie wiedziała o istnieniu obciążenia lub nie miała obowiązku się o tym dowiedzieć. Ponadto art. 278 ust. 1 ustawy stanowi, że wszystkie obciążenia rzeczowe ustanowione na rzecz osoby fizycznej lub prawnej ustają z chwilą śmierci osoby fizycznej lub utraty osobowości prawnej przez osobę prawną.

Procedurę wpisu praw rzeczowych na nieruchomości do księgi wieczystej określono w przepisach ustawy o księgach wieczystych (Zakon o zemljišnim knjigama) (NN nr 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13). Księga wieczysta składa się z rejestru głównego (do którego wpisuje się wszystkie działki leżące w obrębie danej gminy katastralnej i który obejmuje tytuły własności) oraz zbioru dokumentów identyfikacyjnych. Każdy, kto chce uzyskać lub zmienić swoje prawo do nieruchomości bądź zrzec się tego prawa, musi złożyć do właściwego miejscowo sądu rejestrowego wniosek o wpis – tymczasowy lub stały – tego prawa rzeczowego do księgi wieczystej. W przypadku wpisu prawa rzeczowego do księgi wieczystej w formie wzmianki wniosek składa osoba, w której interesie prawnym leży wpisanie takiej wzmianki w odniesieniu do jej nieruchomości, lub osoba, która jest upoważniona do dokonania takiej czynności na mocy przepisów szczególnych. Księga zawiera szczegółowe dane dotyczące nieruchomości i wszelkich jej zmian, a także prawa rzeczowe i inne prawa nadane i potwierdzone przez sąd rejestrowy. W jej skład wchodzi część opisująca nieruchomość (*posjedovnica*) (oznaczenie nieruchomości, karta A), zaświadczenie o posiadaniu tytułu prawnego (*vlastovnica*) (oznaczenie właściciela, karta B) oraz dokument dotyczący obciążeń (*teretovnica*) (spis obciążeń nieruchomości, karta C).

Procedurę rejestracji praw rzeczowych na pojazdach określono w rozporządzeniu w sprawie rejestracji i oznaczania pojazdów (Pravilnik o registraciji i označavanju vozila) (NN nr 151/08, 89/10, 104/10, 83/13, 52/15 i 45/16). Ewidencję wszystkich zarejestrowanych pojazdów prowadzi Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Na wniosek właściwych organów [sądów, chorwackiej Agencji Finansowej (Financijska agencija), notariuszy itd.] Ministerstwo ma obowiązek – na mocy przepisów szczególnych – zamieszczać adnotacje dotyczące pojazdów we wspomnianej ewidencji i w prawach jazdy. Jeżeli prawo własności pojazdu zostanie przeniesione z jednego właściciela na drugiego, nowy właściciel ma obowiązek zarejestrować pojazd na własne nazwisko lub wyrejestrować pojazd w ciągu 15 dni od dnia jego nabycia. W tym celu należy złożyć stosowny wniosek do komendy policji właściwej dla miejsca zamieszkania lub siedziby nowego właściciela lub do komisariatu policji bądź stacji kontroli pojazdów, o ile stacja ta została zatwierdzona i spełnia określone warunki.

Procedurę rejestracji praw rzeczowych na statkach wodnych określono w kodeksie morskim (Pomorski zakonik) (NN nr 181/04, 76/07, 146/08, 61/11, 56/13 i 26/15). Prawo własności i inne prawa rzeczowe na statku, łodzi lub jachcie można nabyć, scedować, ograniczyć i znieść jedynie przez dokonanie stosownego wpisu do właściwego rejestru lub ewidencji prowadzonej przez właściwe organy portowe, które nadzoruje ministerstwo właściwe ds. morskich. Wpisów do rejestru statków wodnych dokonuje się na wniosek właściciela, armatora lub przedsiębiorstwa żeglugowego na podstawie decyzji właściwego organu portowego. Rejestr składa się z rejestru głównego i zbioru dokumentów identyfikacyjnych. Na rejestr główny składają się następujące dokumenty: karta A (szczełogłowe dane statku wodnego i jego podstawowe cechy techniczne), karta B (firma i adres siedziby spółki, tj. osoby prawnej, lub imię i nazwisko oraz adres zamieszkania osoby fizycznej, która jest właścicielem statku wodnego, oraz ograniczenia osobiste właściciela dotyczące swobodnego korzystania ze statku) oraz karta C (prawa rzeczowe, którymi statek jest obciążony, oraz prawa wynikające z tych praw rzeczowych).

Procedurę rejestracji praw rzeczowych na statkach powietrznych określono w rozporządzeniu w sprawie zawartości i prowadzenia rejestru cywilnych statków powietrznych (Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja hrvatskog registra civilnih zrakoplova) (NN nr 137/12). Rejestr cywilnych statków powietrznych prowadzi Chorwacka Agencja Lotnictwa Cywilnego (Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo) w formie papierowej i elektronicznej. Rejestr prowadzony w formie papierowej składa się z tomów oznaczonych numerami w porządku rosnącym, a każdy tom składa się z ksiąg rejestrowych. Każdy statek powietrzny wpisuje się do osobnej księgi, na którą składają się: karta rejestracyjna (zawierająca różne dane szczełogłowe dotyczące statku), karta dotycząca właściciela (oznaczenie właściciela i wszystkich współwłaścicieli łącznych i ułamkowych) oraz karta dotycząca obciążeń (szczełogłowe informacje na temat obciążeń ustanowionych na statku powietrznym lub równych udziałów współwłaścicieli, prawo pierwokupu i odkupu, ograniczenia dotyczące użytkowania oraz wskazanie osoby, do której odnosi się wpis, data rejestracji, zapłacona suma – jeżeli ma znaczenie dla rejestracji – wraz z wszelkimi wzmiankami dokonanymi w związku z rejestracją). Rejestr w formie elektronicznej prowadzi się przez wpisywanie danych do elektronicznych ksiąg rejestracyjnych. Zawartość elektronicznych ksiąg rejestracyjnych jest taka sama jak ksiąg prowadzonych w formie papierowej. Wniosek o wpis do rejestru składa właściciel

statku powietrznego lub operator statku powietrznego, który załącza do wniosku poświadczony upoważnienie sporządzone przez właściciela. Wpisu do rejestru dokonuje się na podstawie decyzji Chorwackiej Agencji Lotnictwa Cywilnego.

3 Jakie skutki wiążą się z wpisem praw rzeczowych do rejestru?

Zgodnie z prawem dokument urzędowy jest dokumentem sporządzonym w przepisanej formie przez właściwy sąd lub organ publiczny w zakresie jego kompetencji. Dokument urzędowy stanowi dowód tego, co zostało w nim urzędowo zaświadczone. Oznacza to, że każdy, kto działa w dobrej wierze, tj. z wiarą w poprawność dokumentów urzędowych, a bez świadomości, że dane zawarte w takich dokumentach są niekompletne lub że nie odpowiadają rzeczywistości stanowi prawnemu, jest chroniony z mocy prawa w odniesieniu do nabycia określonych praw. Ponadto nikt nie może powoływać się na brak świadomości wpisu do rejestru nieruchomości, ewidencji zarejestrowanych pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, rejestrów prowadzonych przez organy portowe pod nadzorem ministerstwa właściwego ds. morskich lub do chorwackiego rejestru cywilnych statków powietrznych.

4 Czy istnieją szczególnie zasady i procedury dotyczące dostosowania prawa rzeczowego, przysługującego określonej osobie zgodnie z prawem właściwym dla dziedziczenia, w przypadku gdy w prawie państwa członkowskiego, w którym powołano się na to prawo takie prawo rzeczowe nie jest znane?

Zgodnie z prawem do wszystkich kwestii, które dotyczą dostosowania praw rzeczowych przysługujących osobie na mocy przepisów mających zastosowanie do dziedziczenia, stosuje się przepisy regulujące postępowanie nieprocesowe.

Ostatnia aktualizacja: 06/02/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dostosowanie praw rzeczowych - Luksemburg

1 Jakie prawa rzeczowe mogą wynikać z dziedziczenia zgodnie z prawem danego państwa członkowskiego?

W prawie luksemburskim nie przewidziano żadnych szczególnych praw rzeczowych, które – w rozumieniu tego pytania – mogłyby „wynikać” z dziedziczenia. Istnieją jednak prawa rzeczowe, które mogą podlegać dziedziczeniu, lub – innymi słowy – które mogą zostać „przeniesione” wskutek śmierci.

Wspomniane prawa to: własność w rozumieniu art. 544 i nast. kodeksu cywilnego (Code civil) oraz służebności w rozumieniu art. 637 i nast. tego samego kodeksu.

Zgodnie z definicją zawartą w art. 544 kodeksu cywilnego **własność** oznacza prawo do korzystania ze składników majątku oraz rozporządzania nimi, pod warunkiem że nie odbywa się to w sposób zabroniony na mocy przepisów ustawodawczych lub wykonawczych i pod warunkiem że nie prowadzi do zakłócenia spokoju w stopniu wykraczającym poza zwykłe niedogodności sąsiedzkie i nie zaburza tym samym równowagi między prawami sąsiadów. Zgodnie z art. 546 kodeksu cywilnego własność rzeczy – zarówno ruchomych, jak i nieruchomości – uprawnia właściciela do pobierania wszelkich pożytków naturalnych lub cywilnych tych rzeczy (prawo do pobierania pożytków). Zgodnie z art. 711 kodeksu cywilnego prawo własności rzeczy można nabyć i przenieść w drodze dziedziczenia.

Jeżeli chodzi o **służebności**, w art. 637 kodeksu cywilnego określono je jako obciążenie nałożone na jedną nieruchomość w celu zwiększenia użyteczności nieruchomości należącej do innego właściciela. Zgodnie z art. 639 kodeksu cywilnego służebność może wynikać z uwarunkowań naturalnych miejsca położenia nieruchomości (zob. art. 640 i nast. kodeksu cywilnego), z obowiązków nałożonych z mocy prawa (zob. art. 649 kodeksu cywilnego) lub z umów zawartych między właścicielami (zob. art. 686 i nast. kodeksu cywilnego).

Jeżeli chodzi o służebności nabyte w drodze umowy, właściciele mogą co do zasady ustanawiać na swoich nieruchomościach lub na ich korzyść takie służebności, jakie uznają za stosowne, pod warunkiem jednak, że ustanowione służebności nie będą odnosiły się do osoby ani działały na jej korzyść, ale zostaną ustanowione wyłącznie na nieruchomościach i w odniesieniu do nieruchomości, oraz że nie będą w żaden sposób sprzeczne z porządkiem publicznym (art. 686 akapit pierwszy kodeksu cywilnego). W świetle tych przepisów służebności można ustanawiać w celu zapewnienia możliwości korzystania z budynków lub gruntów (art. 687 akapit pierwszy). Ponadto służebności mogą być ciągłe (służebności, z których można korzystać nieustannie bez udziału człowieka, np. służebność wodociągu, kanalizacji, widoku) lub przerywane (służebności, z których korzystanie wymaga udziału człowieka, np. służebność drogi koniecznej, służebność czerpania wody itp.; zob. art. 688 akapit pierwszy kodeksu cywilnego).

Należy również zaznaczyć, że służebności mogą być widoczne – tj. takie, które przejawiają się konstrukcjami zewnętrznymi – lub niewidoczne – tj. takie, które nie przejawiają się oznakami dostrzegalnymi dla ogółu (art. 691 akapit pierwszy kodeksu cywilnego). Służebności ciągłe i widoczne można nabyć na podstawie tytułu prawnego lub przez trzydziestoletnie zasiedzenie (art. 690 kodeksu cywilnego), natomiast służebności ciągłe i niewidoczne oraz służebności przerywane – niezależnie od tego, czy są widoczne czy nie – można ustanowić wyłącznie na podstawie tytułu prawnego (art. 691 akapit pierwszy kodeksu cywilnego). Służebność wygasa w momencie, w którym nieruchomość służebna i nieruchomość władająca staną się własnością tej samej osoby (art. 705 kodeksu cywilnego).

Celem uzupełnienia należy również wspomnieć o prawach rzeczowych, w odniesieniu do których mają zastosowanie przepisy szczególne w przypadku śmierci osoby uprawnionej do korzystania z nich za życia.

Zgodnie z art. 617 kodeksu cywilnego **prawo użytkowania** wygasa z chwilą śmierci osoby z niego korzystającej z przyczyn naturalnych, a także wówczas, gdy prawo użytkowania i prawo własności przysługują tej samej osobie. Ten drugi przypadek występuje m.in. wówczas, gdy osoba, której przysługuje prawo użytkowania rzeczy, nabywa wskutek śmierci właściciela własność tej rzeczy. Zgodnie z definicją zawartą w art. 578 i nast. kodeksu cywilnego prawo użytkowania oznacza prawo do korzystania z rzeczy będącej własnością innej osoby na takich samych zasadach jak jej właściciel. Osoba, której przysługuje prawo użytkowania, jest jednak odpowiedzialna za zachowanie substancji rzeczy. Prawo użytkowania może zostać ustanowione z mocy prawa lub w drodze umowy stron, bez zastrzeżeń, z zastrzeżeniem terminu lub z zastrzeżeniem warunku oraz może obejmować wszelkiego rodzaju rzeczy ruchome i nieruchome.

Ponadto, zgodnie z definicją ustanowioną w art. 625 i nast. kodeksu cywilnego, **prawa rzeczowe** obejmujące **prawo używania i prawo mieszkania** wygasają na takich samych zasadach jak prawo użytkowania.

2 Czy te prawa rzeczowe podlegają wpisowi do rejestru nieruchomości lub ruchomości, a jeżeli tak, to czy taki wpis jest obowiązkowy? Do jakiego rejestru wpisuje się te prawa i jakie są wymogi i procedury rejestracyjne?

W Wielkim Księstwie Luksemburga „rejestr nieruchomości” prowadzą urzędy hipoteczne (*bureaux de la conservation des hypothèques*), które – zgodnie z art. 1 zmienionej ustawy z dnia 25 września 1905 r. o rejestracji praw do nieruchomości (loi modifiée sur la transcription des droits réels immobiliers du 25 septembre 1905) – rejestrują wszystkie tytuły prawne związane z czynnościami prawnymi dokonywanymi za życia i skutkującymi przeniesieniem praw do nieruchomości innych niż przywileje (*privileges*) i hipoteki, niezależnie od tego, czy są one przenoszone nieodpłatnie czy odpłatnie. Wpisanie wspomnianych tytułów prawnych do rejestru jest obowiązkowe, ponieważ w ten sposób przedmiotowe prawa stają się skuteczne wobec osób trzecich (zob. art. 11 przywołanej powyżej ustawy). Zgodnie z orzecznictwem luksemburskim pojęcie „praw do nieruchomości” (*droits réels immobiliers*) zastosowane w art. 1 wspomnianej ustawy obejmuje również służebności ustanowione na nieruchomości (wyrok Sądu Okręgowego w Diekirch z dnia 17 lutego 1937 r.).

Należy również zauważyć, że do celów dokonania wpisu w rejestrze przyjmowane są wyłącznie orzeczenia sądu, dokumenty urzędowe i decyzje administracyjne.

W przypadku dziedziczenia prawa rzeczowe, o których mowa w pkt 1 i które mogą wchodzić w skład masy spadkowej, są przenoszone zgodnie z przepisami kodeksu cywilnego.

Ściślej rzecz biorąc, zgodnie z art. 724 akapit pierwszy i drugi kodeksu cywilnego po otwarciu spadku cały majątek zmarłego przechodzi na jego spadkobierców ustawowych. Po śmierci spadkodawcy spadkobiercy ustawowi mogą wykonywać prawa przysługujące spadkodawcy oraz dokonywać czynności prawnych, do których dokonania był on uprawniony.

W opisanym w art. 1004 kodeksu cywilnego przypadku dotyczącym zapisobiercy uniwersalnego – tj. osoby, której spadkodawca przekazuje w drodze rozrządzenia testamentowego całość swojego majątku po śmierci (zob. art. 1003 kodeksu cywilnego) – taki zapisobierca musi zwrócić się do spadkobierców uprawnionych do rezerwy spadkowej o wydanie składników majątku wskazanych w testamencie. Zgodnie z art. 1005 kodeksu cywilnego zapisobierca uniwersalny jest uprawniony do korzystania ze składników majątku wskazanych w testamencie od dnia śmierci spadkodawcy, jeżeli zwróci się z wnioskiem o wydanie mu tych składników majątku w ciągu roku od dnia śmierci spadkodawcy. W przeciwnym wypadku będzie mógł rozpocząć korzystanie z tych składników majątku dopiero w dniu, w którym wytoczy powództwo przed sąd lub w którym zostaną one dobrowolnie wydane. Jeżeli spadkodawca nie pozostawił żadnych spadkobierców uprawnionych do rezerwy spadkowej, zapisobierca uniwersalny otrzyma zapisane mu składniki majątku automatycznie z chwilą śmierci spadkodawcy, bez konieczności wnioskowania o wydanie mu składników majątku (art. 1006 kodeksu cywilnego). Ponadto w sytuacji opisanej w art. 1006 kodeksu cywilnego, jeżeli testament ma formę testamentu holograficznego lub tajemnego (*testament mystique*), wydanie zapisobiercy składników majątku będzie możliwe wyłącznie na podstawie postanowienia przewodniczącego składu orzekającego sądu pierwszej instancji (*tribunal de première instance*) właściwego dla okręgu, w którym otwarto spadek.

Jeżeli w skład masy spadkowej wchodzi co najmniej jedna nieruchomość, wymagane jest przeniesienie własności po śmierci spadkodawcy, które odbywa się poprzez złożenie aktu poświadczenia dziedziczenia przez spadkobierców do Administracji ds. Rejestrów i Nieruchomości (*administration de l'enregistrement et des domaines*). Administracja ds. Rejestrów i Nieruchomości przekazuje następnie odpis aktu Urzędowi ds. Rejestru Nieruchomości i Topografii (*Administration du cadastre et de la topographie*) [zob. końcowa część art. 10 zmienionej ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. o reorganizacji Urzędu ds. Rejestru Nieruchomości i Topografii (loi modifiée du 25 juillet 2002 portant réorganisation de l'administration du cadastre et de la topographie)].

3 Jakie skutki wiąże się z wpisem praw rzeczowych do rejestru?

Zobacz odpowiedź na poprzednie pytanie.

4 Czy istnieją szczególne zasady i procedury dotyczące dostosowania prawa rzeczowego, przysługującego określonej osobie zgodnie z prawem właściwym dla dziedziczenia, w przypadku gdy w prawie państwa członkowskiego, w którym powołano się na to prawo takie prawo rzeczowe nie jest znane?

Tak. Tego rodzaju przepisy szczególne przewidziano w ustawie z dnia 14 czerwca 2015 r. wdrażającej rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 650/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń, przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego, zmieniającej a) zmienioną ustawę z dnia 25 września 1905 r. o rejestracji praw do nieruchomości oraz b) nowy kodeks postępowania cywilnego (loi du 14 juin 2015 relative à la mise en application du règlement (UE) n°650/2012 du Parlement européen et du Conseil du 4 juillet 2012 relatif à la compétence, la loi applicable, la reconnaissance et l'exécution des décisions, et l'acceptation et l'exécution des actes authentiques en matière de successions et à la création d'un certificat successoral européen et modifiant a) la loi modifiée du 25 septembre 1905 sur la transcription des droits réels immobiliers et b) le Nouveau Code de procédure civile).

Art. 1 wspomnianej ustawy stanowi: „Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 650/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń, przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego notariusze powołani rozporządzeniem Wielkiego Księcia są uprawnieni do dostosowywania praw rzeczowych, o którym mowa w art. 31 tego rozporządzenia. Dostosowania, o którym mowa w akapicie pierwszym, dokonuje się najpóźniej w dniu, w którym doszło do odpłatnego lub nieodpłatnego przeniesienia, między żyjącymi, własności składnika majątku objętego prawem rzeczowym, o którym mowa w art. 31 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 650/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń, przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego”.

Ponadto wspomniana ustawa zmienia art. 1 akapit drugi zmienionej ustawy z dnia 25 września 1905 r. o rejestracji praw do nieruchomości przez dodanie aktów notarialnych, które dostosowują prawa na zagranicznych nieruchomościach do określonych w niej aktów przenoszących prawa na nieruchomościach, które muszą zostać zarejestrowane w urzędzie hipotecznym właściwym dla miejsca, w którym znajduje się nieruchomość.

Ostatnia aktualizacja: 03/11/2020

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dostosowanie praw rzeczowych - Węgry

1 Jakie prawa rzeczowe mogą wynikać z dziedziczenia zgodnie z prawem danego państwa członkowskiego?

1) Własność

Spadkobierca nabywa spadek automatycznie z chwilą śmierci spadkodawcy. Majątek spadkowy to suma praw, rzeczy materialnych, wierzytelności i zobowiązań zmarłego w chwili jego śmierci, które nie wygasają wraz z jego śmiercią. Wynika to jasno z prawa węgierskiego. W praktyce w przepisach kodeksu cywilnego dotyczących prawa spadkowego pojęcia „majątku spadkowego” i „aktywów spadkowych” są stosowane wymiennie. Aktywa spadkowe to po prostu rzeczy materialne, prawa i wierzytelności (§ 8: 1 kodeksu cywilnego) wchodzące w skład majątku spadkowego. W przypadku zapisu windykacyjnego (*legatum vindicationis*) zapisobierca nabywa własność (bezpośrednio od spadkodawcy) składnika majątku będącego przedmiotem zapisu.

2) Prawo użytkowania

Zgodnie z prawem węgierskim, jeżeli spadkodawca pozostawił zstępnych i pozostającego przy życiu małżonka (w przypadku dziedziczenia ustawowego), pozostający przy życiu małżonek jest uprawniony do dożywotniego użytkowania niektórych składników majątku wchodzących w skład masy spadkowej, mianowicie:

domu, w którym zamieszkiwał wspólnie ze spadkodawcą oraz

mebli i elementów wyposażenia znajdujących się w tym domu (§ 7: 58 ust. 1 lit. a) kodeksu cywilnego).

Przepisy ogólne prawa cywilnego regulujące użytkowanie stosuje się odpowiednio do przedmiotu prawa użytkowania przysługującego pozostającemu przy życiu małżonkowi („prawo wdowy/wdowca”) (rozdział XXX kodeksu cywilnego). Użytkowanie jest jednym z ograniczonych praw rzeczowych. Osoba, której

przysługuje prawo użytkowania, może posiadać rzecz stanowiącą własność innej osoby, używać jej i pobierać z niej pożytki. Prawa osoby, której przysługuje prawo użytkowania, nie wygasają w przypadku zmiany właściciela rzeczy (§ 5: 147 ust. 1 i 2 kodeksu cywilnego).

Spadkodawca może również ustanowić prawo użytkowania rzeczy w testamencie.

2 Czy te prawa rzeczowe podlegają wpisowi do rejestru nieruchomości lub ruchomości, a jeżeli tak, to czy taki wpis jest obowiązkowy? Do jakiego rejestru wpisuje się te prawa i jakie są wymogi i procedury rejestracyjne?

Wspomniane prawa wpisuje się do rejestru nieruchomości (lub innych rejestrów publicznych). Dokonanie takiego wpisu jest obowiązkowe.

Jeżeli spadkobierca nabywa prawo własności lub użytkowania, notariusz prowadzący postępowanie spadkowe na Węgrzech kontaktuje się z organem krajowym odpowiedzialnym za prowadzenie rejestru nieruchomości lub rejestrów jakichkolwiek innych składników majątku w celu zarejestrowania tych praw. W takich przypadkach notariusz przesyła odpowiedniemu organowi poświadczenie autentyczności testamentu (po jego uprawnoczeniu się) (§ 91 ust. 2 ustawy XXXVIII z 2010 r. o postępowaniu spadkowym (hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. tv.). Wydane przez notariusza poświadczenie autentyczności testamentu stanowi podstawę dokonania wpisu do rejestru.

Jeżeli natomiast postępowanie spadkowe zostało przeprowadzone w innym państwie członkowskim, uprawniony (spadkobierca, zapisobierca) musi samodzielnie dokonać odpowiednich czynności, aby wpisać prawo do rejestru. W takich przypadkach uprawniony powinien złożyć wniosek o wpis do rejestru bezpośrednio do węgierskiego organu prowadzącego dany rejestr (np. Urzędu ds. Nieruchomości).

Główne rejestry publiczne na Węgrzech, do których wpisuje się własność określonych składników majątku:

– *rejestr nieruchomości*

prowadzony przez: Urząd ds. Nieruchomości

przedmiot rejestracji: nieruchomości

podstawa prawna: ustawa CXLI z 1997 r. o rejestracji nieruchomości (az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI törvény) (zob. § 16 ustawy)

– *węgierski rejestr statków powietrznych (Magyarország Légijármű Lajstroma)*

prowadzony przez: Biuro Krajowego Urzędu Transportu Lotniczego (Nemzeti Közlekedési Hatóság Légügyi Hivatal)

przedmiot rejestracji: cywilne statki powietrzne

podstawa prawna:

§ 12 ustawy XCVII z 1995 r. o transporcie lotniczym (a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény)

§ 5 dekretu rządowego nr 141/1995 z dnia 30 listopada 1995 r. w sprawie wykonania ustawy XCVII z 1995 r. (Korm. rendelet a légi közlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény végrehajtásáról) o transporcie lotniczym (a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény)

– *rejestr jednostek pływających*

prowadzony przez: Ministerstwo Rozwoju Narodowego i Urząd Miasta Stołecznego Budapesztu jako organy ds. żeglugi

przedmiot rejestracji: jednostki pływające (pływające urządzenia, konstrukcje i sprzęt przystosowane do transportu wodnego, wykonywania prac na wodzie oraz realizowania powiązanych działań)

podstawa prawna:

§ 7–15, w szczególności § 11 ust. 3 ustawy XLII z 2000 r. o transporcie wodnym (a víziközlekedésről szóló 2000. évi XLII. törvény)

dekret rządowy nr 198/2000 z dnia 29 listopada 2000 r. w sprawie rejestracji jednostek pływających (az úszóletesítmények lajstromozásáról szóló 198/2000. Korm. rendelet)

– *rejestr pojazdów*

prowadzony przez: Belügyminisztérium (BM Nyilvántartások Vezetéséért Felelős Helyettes Államtitkársága) (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, podsekretariat odpowiedzialny za prowadzenie rejestrów) jako organ ds. rejestracji pojazdów uczestniczących w ruchu drogowym

przedmiot rejestracji: pojazdy transportu drogowego

podstawa prawna:

ustawa LXXXIV z 1999 r. o rejestrach transportu drogowego (közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény), w szczególności jej § 9

– *rejestr działalności gospodarczej:*

prowadzony przez: sądy okręgowe pełniące funkcję sądów rejestrowych

przedmiot rejestracji: przedsiębiorcy (przedsiębiorca to osoba prawna utworzona w celu prowadzenia komercyjnej działalności gospodarczej przez jej wpisanie do rejestru działalności gospodarczej; są to w szczególności spółki, spółdzielnie, węgierskie oddziały zagranicznych przedsiębiorstw, europejskie ugrupowania interesów gospodarczych, spółdzielnie europejskie, osoby fizyczne prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą itp.)

podstawa prawna: ustawa V z 2006 r. o ujawnianiu informacji na temat przedsiębiorstw, rejestracji przedsiębiorstw i postępowaniu likwidacyjnym (a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény), w szczególności jej §§ 24–25.

3 Jakie skutki wiąże się z wpisem praw rzeczowych do rejestru?

1) Rejestracja prawa własności

Co do zasady zgodnie z prawem węgierskim własność nieruchomości można nabyć wyłącznie w drodze wpisu do rejestru nieruchomości; innymi słowy, wpisanie prawa własności do rejestru nieruchomości wywołuje skutek konstytutywny (powstanie prawa) (zasada wpisu konstytutywnego).

Prawo przewiduje jednak kilka wyjątków od tej zasady; jednym z nich jest dziedziczenie. Prawo węgierskie opiera się na zasadzie dziedziczenia ustawowego. Oznacza to, że z chwilą otwarcia spadku spadkobierca nabywa spadek z mocy samego prawa, bez konieczności jego przyjęcia czy dokonania jakiegokolwiek innej czynności prawnej (§ 7:87 kodeksu cywilnego). W przypadku dziedziczenia spadkobierca nabywa zatem prawo własności z chwilą otwarcia spadku, tj. z chwilą śmierci spadkodawcy. Dlatego też wpis prawa własności nabytego w drodze dziedziczenia do rejestru nieruchomości ma charakter wyłącznie *deklaratoryjny*. To samo dotyczy również nabycia prawa własności na podstawie zapisu windykacyjnego (*legatum per vindicationem*). Zgodnie z zasadą dziedziczenia ustawowego wpisanie prawa własności innych składników majątku do rejestrów publicznych również ma charakter wyłącznie deklaratoryjny, jeżeli zmiana właściciela następuje w drodze dziedziczenia.

2) Rejestracja prawa użytkowania

Prawo użytkowania przysługuje pozostającemu przy życiu małżonkowi z mocy prawa (prawo wdowca/wdowy). Z tego względu wpis prawa użytkowania do rejestru nieruchomości (podobnie jak wpis prawa własności nabytego w drodze dziedziczenia) ma charakter deklaratoryjny; sam wpis nie powoduje zatem powstania prawa.

Zgodnie z § 5: 146 ust. 2 kodeksu cywilnego, jeżeli prawo użytkowania przysługujące danej osobie z mocy prawa nie jest wpisane do rejestru nieruchomości, na prawo to można się powołać wyłącznie wobec nabywcy działającego w złej wierze lub nabywcy, który nabył nieruchomość pod tytułem darmym (nieodpłatnie). Dlatego też objęcie prawa użytkowania nieruchomości pełną ochroną zagwarantowaną w prawie cywilnym wymaga wpisu do rejestru nieruchomości, nawet jeżeli powstaje z mocy samego prawa (a nie wskutek takiego wpisu).

4 Czy istnieją szczególne zasady i procedury dotyczące dostosowania prawa rzeczowego, przysługującego określonej osobie zgodnie z prawem właściwym dla dziedziczenia, w przypadku gdy w prawie państwa członkowskiego, w którym powołano się na to prawo takie prawo rzeczowe nie jest znane?

Tak.

Jeżeli następca prawny (na przykład spadkobierca lub zapisobierca) chce wyegzekwować na Węgrzech prawo rzeczowe powstałe w drodze dziedziczenia, którego zgodnie z prawem węgierskim nie można wpisać do rejestru nieruchomości (lub do innego odpowiedniego rejestru), przeprowadza się odrębne postępowanie zgodnie z przepisami art. 31 rozporządzenia (dostosowanie praw rzeczowych). Postępowanie takie, określane mianem „postępowania dostosowującego”, reguluje ustawa LXXI z 2015 r.

Postępowanie dostosowujące to postępowanie nieprocesowe prowadzone przez sądy. Ponieważ stosowanie przepisów art. 31 rozporządzenia wymaga szczególnej wiedzy specjalistycznej, tylko jeden sąd – Centralny Sąd Rejonowy w Budzie – (Budai Központi Kerületi Bíróság) pełni funkcję sądu pierwszej instancji dla całego terytorium Węgier. Sąd ten rozstrzyga, które inne prawo można zarejestrować w miejsce danego prawa przysługującego zgodnie z prawem obcym (tj. wskazuje prawo równoważne pod względem istoty i celu znane prawu węgierskiemu). Postanowienie sądu jest wiążące dla wnioskodawcy.

Następca prawny (na przykład spadkobierca lub zapisobierca) nie wszczyna wspomnianego postępowania dostosowującego samodzielnie jako wnioskodawca. Przed sądem w charakterze wnioskodawcy występuje organ odpowiedzialny za prowadzenie rejestru publicznego (np. Urząd ds. Nieruchomości), przed którym toczy się postępowanie rejestrowe (postępowanie główne).

W toku postępowania sąd bada przepisy prawa obcego dotyczące odnośnego prawa rzeczowego przysługującego na mocy przepisów prawa obcego. Sąd wprowadzie samodzielnie zapewnienie ustalenia charakteru prawa rzeczowego przysługującego na mocy przepisów prawa obcego, jednak może również wezwać następcę prawnego do przekazania informacji oraz wszelkich dostępnych mu dokumentów wyjaśniających specyfikę danego prawa.

W przeciwnym wypadku sąd wyda postanowienie wyłącznie na podstawie dokumentów znajdujących się w jego posiadaniu i nie przeprowadzi żadnego innego dowodu (np. dowodu z zeznań świadków).

Zarówno wnioskodawca (organ prowadzący odpowiedni rejestr), jak i następca prawny mogą zaskarżyć postanowienie Centralnego Sądu Rejonowego w Budzie. Zażalenie musi być skierowane do sądu okręgowego i należy je wnieść do sądu, który wydał zaskarżane postanowienie. Sądem właściwym do rozpoznania zażalenia jest Sąd Okręgowy dla m.st. Budapesztu (Fővárosi Törvényszék).

Koszty takiego postępowania ponosi następca prawny, który musi pokryć je w toku postępowania głównego (tj. postępowania przed organem prowadzącym dany rejestr).

Ostatnia aktualizacja: 15/01/2024

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji

językowej [nl](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Do tej pory przetłumaczono ją na następujące języki: [en](#)

Dostosowanie praw rzeczowych - Niderlandy

1 Jakie prawa rzeczowe mogą wynikać z dziedziczenia zgodnie z prawem danego państwa członkowskiego?

Kwestię tę regulują w Niderlandach przepisy księgi 4 art. 182 kodeksu cywilnego (Burgerlijk Wetboek).

Art. 182 kodeksu cywilnego stanowi:

Z chwilą śmierci spadkodawcy jego prawa podlegające przeniesieniu oraz rzeczy będące jego własnością i znajdujące się w jego posiadaniu przechodzą z mocy prawa na spadkobierców. Zdanie pierwsze nie ma zastosowania wówczas, gdy dział spadku przeprowadzono zgodnie z art. 13. W takim przypadku z mocy prawa rzeczy będące własnością spadkodawcy i znajdujące się w jego posiadaniu przechodzą na małżonka.

Spadkobiercy z mocy prawa stają się dłużnikami w przypadku zobowiązań spadkodawcy, które nie wygasły z chwilą śmierci. W przypadku gdy świadczenie jest podzielne, każdy ze spadkobierców odpowiada za część świadczenia, proporcjonalnie do swojego udziału w spadku, chyba że spadkobiercy ponoszą odpowiedzialność solidarną za długi spadkowe.

W Niderlandach obowiązuje zasada sukcesji, zgodnie z którą spadkobiercy wchodzi w prawa i obowiązki zmarłego z mocy prawa. Własność stanu czynnego i biernego spadku przechodzi pod tytułem ogólnym na spadkobierców, którzy przyjęli spadek.

W przypadku ustawowego działu spadku (*wettelijke verdeling*), gdy zmarły nie pozostawił testamentu, cały spadek (stan czynny i bierny) przechodzi na pozostającego przy życiu małżonka / zarejestrowanego partnera, a zstępnym przysługuje wyłącznie roszczenie. Zstępnym nie są odpowiedzialni za długi spadkowe. W przypadku ustawowego działu spadku wyłącznie pozostający przy życiu małżonek / zarejestrowany partner odpowiada za długi spadkowe. Zgodnie z zasadą sukcesji z dziedziczenia jako takiego nie wynika prawo własności ani żadne inne ograniczone prawa rzeczowe. W Niderlandach masa spadkowa nie stanowi odrębnego majątku. Nie stosuje się żadnych ograniczeń w odniesieniu do rozporządzania składnikami majątku spadkowego. Majątek ten nie może zostać zajęty. Możliwe jest zajęcie rzeczy wchodzących w skład masy spadkowej pomiędzy spadkobiercami.

2 Czy te prawa rzeczowe podlegają wpisowi do rejestru nieruchomości lub ruchomości, a jeżeli tak, to czy taki wpis jest obowiązkowy? Do jakiego rejestru wpisuje się te prawa i jakie są wymogi i procedury rejestracyjne?

Masa spadkowa jako taka nie stanowi osobnego składnika majątku, w związku z czym nie dokonuje się jej wpisu do rejestru.

Akt poświadczenia dziedziczenia lub europejskie poświadczenie spadkowe można wpisać do rejestru nieruchomości, zob. art. 27 i 27a ustawy o rejestrze nieruchomości (Kadasterwet). Umożliwia to spadkobiercom podanie do ogólnej wiadomości, że właściciel zmarł oraz że własność przeszła na nich w drodze sukcesji uniwersalnej. Wpis do rejestru nie ma jednak charakteru konstytutywnego. Bez wpisu własność również przechodzi na spadkobierców z mocy prawa. Jeżeli następnie spadkobiercy dokonają podziału mienia wchodzącego w skład masy spadkowej, wymagane jest formalne przeniesienie. Mowa jest wówczas o nabyciu pod tytułem szczególnym. Podział majątku regulują przepisy księgi 3 art. 186 kodeksu cywilnego.

Art. 186 kodeksu cywilnego stanowi:

Przekazanie części przypadającej każdemu ze współwłaścicieli wymaga formalnego przeniesienia w taki sam sposób, jak określono w odniesieniu do przekazania.

Współwłaściciel nabywa część majątku pod takim samym tytułem, pod jakim majątek przysługiwał współwłaścicielom przed podziałem.

Zgodnie z przepisami księgi 3 art. 89 kodeksu cywilnego formalne przeniesienie własności nieruchomości lub ograniczonych praw rzeczowych na nieruchomości wymaga sporządzenia aktu notarialnego i wpisania tego aktu do rejestrów publicznych.

Art. 89 kodeksu cywilnego stanowi:

Formalne przeniesienie wymagane do przekazania nieruchomości następuje w drodze aktu notarialnego sporządzonego w tym celu przez strony, po którym następuje jego wpis do specjalnych rejestrów publicznych. Wpisu aktu do rejestru może dokonać zarówno nabywca, jak i zbywca.

W akcie formalnego przeniesienia należy dokładnie określić tytuł przekazania; warunki dodatkowe niezwiązane z przekazaniem można w akcie pominąć. Jeżeli przy sporządzaniu aktu formalnego przeniesienia jedną ze stron reprezentuje upoważniony pełnomocnik, w akcie należy wyraźnie opisać pełnomocnictwo.

Przepisy niniejszego artykułu stosuje się odpowiednio do formalnego przeniesienia wymaganego do przekazania innego zarejestrowanego mienia.

3 Jakie skutki wiążą się z wpisem praw rzeczowych do rejestru?

Zobacz odpowiedź na poprzednie pytanie.

4 Czy istnieją szczególne zasady i procedury dotyczące dostosowania prawa rzeczowego, przysługującego określonej osobie zgodnie z prawem właściwym dla dziedziczenia, w przypadku gdy w prawie państwa członkowskiego, w którym powołano się na to prawo takie prawo rzeczowe nie jest znane?

Nie, w kodeksie cywilnym ani w ustawie o rejestrze nieruchomości nie przewidziano żadnych przepisów szczególnych.

Ostatnia aktualizacja: 17/11/2021

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dostosowanie praw rzeczowych - Austria

1 Jakie prawa rzeczowe mogą wynikać z dziedziczenia zgodnie z prawem danego państwa członkowskiego?

Zgodnie z prawem austriackim z chwilą śmierci spadkodawcy masa spadkowa (*Verlassenschaft*), będąca osobą prawną, utrzymuje status prawny spadkodawcy (§ 546 austriackiego kodeksu cywilnego – Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch, ABGB). Z chwilą otrzymania spadku w prawne posiadanie w drodze postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku (*Einantwortung*) spadkobierca przejmuje status prawny masy spadkowej. To samo ma zastosowanie do postanowień orzekających przepadek spadku na rzecz rządu federalnego (§ 547 austriackiego kodeksu cywilnego). Spadku nie wolno objąć w posiadanie samowolnie. Spadek nabywa się zasadniczo w wyniku postępowania spadkowego mającego na celu przekazanie spadku w prawne posiadanie w drodze postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku (*Einantwortung*) (§ 797 austriackiego kodeksu cywilnego).

2 Czy te prawa rzeczowe podlegają wpisowi do rejestru nieruchomości lub ruchomości, a jeżeli tak, to czy taki wpis jest obowiązkowy? Do jakiego rejestru wpisuje się te prawa i jakie są wymogi i procedury rejestracyjne?

Zgodnie z prawem austriackim nabycie, przeniesienie, ograniczenie i zniesienie prawa rzeczowego na nieruchomości (własność, służebność, ciężar realny, zastaw, prawo zabudowy), a także prawa odkupu, pierwokupu oraz prawa najmu, aby były skuteczne, wymagają wpisania do księgi wieczystej prowadzonej przez sądy rejonowe (*Bezirksgerichte*).

Niemniej spadkobierca nabywa prawa rzeczowe na nieruchomości już w momencie stwierdzenia nabycia spadku, a nie dopiero po wpisaniu praw własności spadkobiercy do księgi wieczystej. Wpis w księdze wieczystej ma zatem charakter deklaratoryjny. Przepisy §§ 21 i 94 ustawy o księgach wieczystych (*Grundbuchsgesetz*) uniemożliwiają jednak uwzględnianie rzeczywistych praw własności w czynnościach dotyczących księgi wieczystej, jeżeli prawa takie nie zostały wpisane do tej księgi. Wpis dotyczący spadkobierców (którzy nie zostali jeszcze wpisani do księgi wieczystej) jest zatem niedopuszczalny, z kilkoma wyjątkami, nawet jeżeli spadkobiercy ci są już właścicielami nieruchomości na mocy prawa materialnego. Jeżeli chodzi o wpisy w księdze wieczystej, sam fakt stwierdzenia nabycia spadku również nie powinien być zatem brany pod uwagę do czasu wpisania praw własności spadkobierców do księgi wieczystej.

W Austrii prawa spadkobierców są wpisywane do księgi wieczystej w ramach procedury zmiany w księdze wieczystej, określonej w § 136 ustawy o księgach wieczystych. Procedura ta polega na wprowadzeniu zmian w księdze wieczystej, tak aby odzwierciedlała ona rzeczywisty stan prawny. Przeprowadza się ją w przypadku zmian prawnych, które nastąpiły po dokonaniu danego wpisu, ale nie zostały jeszcze odzwierciedlone w księdze wieczystej. Wpis w księdze wieczystej ma zatem wyłącznie charakter deklaratoryjny. W ramach procedury określonej w § 136 ustawy o księgach wieczystych przedstawienie „dowodu nieścisłości” jest wystarczającym uzasadnieniem dokonania wpisu; zastępuje on dokumenty, które byłyby w przeciwnym razie wymagane. Dowód taki przedstawia się, w przypadku gdy nieścisłość jest oczywista lub gdy została wykazana na podstawie dokumentów urzędowych (takich jak wydane przez sąd postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku czy europejskie poświadczenie spadkowe). Nieścisłość uznaje się za oczywistą, na przykład jeżeli wielokrotnie przenoszenie praw, do których odnosi się wnioskodawca, bez wpisania do księgi wieczystej i związana z tym sukcesja uniwersalna poprzednika prawnego w odniesieniu do nieruchomości wynikają bezpośrednio z przepisów prawa.

Wpisu w księdze wieczystej dokonuje się na wniosek stron. Organy władzy mogą dokonywać wpisów w księdze wieczystej jedynie w wyjątkowych sytuacjach, które nie mają zastosowania w tym przypadku.

3 Jakie skutki wiążą się z wpisem praw rzeczowych do rejestru?

Zgodnie z prawem austriackim dziedziczenie przez spadkobiercę na zasadach sukcesji uniwersalnej dokonuje się bez wpisu w księdze wieczystej, w chwili stwierdzenia nabycia spadku. Dlatego w takich przypadkach wpis w księdze wieczystej ma jedynie charakter deklaratoryjny.

4 Czy istnieją szczególne zasady i procedury dotyczące dostosowania prawa rzeczowego, przysługującego określonej osobie zgodnie z prawem właściwym dla dziedziczenia, w przypadku gdy w prawie państwa członkowskiego, w którym powołano się na to prawo takie prawo rzeczowe nie jest znane?

Zgodnie z austriackim prawem własności nieruchomości mieszkalnych minimalny udział nierozdzielnie związany z nieruchomością mieszkalną nie może zostać podzielony tak długo, jak długo istnieje dana nieruchomość, chyba że utworzono „wspólnotę własnościową” (*Eigentümerpartnerschaft*). Jest to wspólnota prawna dwóch osób fizycznych, które są współwłaścicielami danej nieruchomości mieszkalnej.

Jeżeli – na przykład gdy postępowanie spadkowe odbyło się za granicą i jest kilka osób uprawnionych do dziedziczenia ustawowego – większość osób nabyła własność takiego minimalnego udziału w drodze dziedziczenia bez utworzenia wspólnoty własnościowej, ich nieruchomość nie może zostać wpisana w księdze wieczystej. Jeżeli złożono wniosek o wpis praw własności, sąd rejestrowy ma obowiązek odrzucić wniosek, poinformować wnioskodawców o braku możliwości wpisania przedmiotowych praw do księgi wieczystej oraz wyznaczyć rozsądny termin na dokonanie czynności niezbędnych do nabycia minimalnego udziału przez jedną osobę lub przez wspólnotę własnościową. Jeżeli przed upływem tego terminu nie dokonano żadnych takich czynności, sąd rejestrowy zarządza sprzedaż publiczną (§ 12 ust. 3 ustawy z 2002 r. o nieruchomościach mieszkalnych – *Wohnungseigentumsgesetz*).

Ostatnia aktualizacja: 31/05/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dostosowanie praw rzeczowych - Polska

1 Jakie prawa rzeczowe mogą wynikać z dziedziczenia zgodnie z prawem danego państwa członkowskiego?

Z praw rzeczowych dziedziczeniu podlega prawo własności rzeczy ruchomych i nieruchomości, użytkowanie wieczyste, ograniczone prawa rzeczowe, takie jak służebności gruntowe (łącznie z prawem własności nieruchomości władnącej), hipoteka i zastaw (łącznie z zabezpieczonymi przez nie wierzytelnościami), własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu w spółdzielni mieszkaniowej, prawa i obowiązki wynikające ze stosunku sąsiedztwa, roszczenia windykacyjne i negatoryjne, roszczenie o wykup z art. 231 k.c. (tj. roszczenie o wykup gruntu wobec osoby, która wzniosła budynek lub inne urządzenie na cudzym gruncie) Niedziedziczne są prawo użytkowania i służebność osobista.

2 Czy te prawa rzeczowe podlegają wpisowi do rejestru nieruchomości lub ruchomości, a jeżeli tak, to czy taki wpis jest obowiązkowy? Do jakiego rejestru wpisuje się te prawa i jakie są wymogi i procedury rejestracyjne?

Prawa rzeczowe - co do zasady - podlegają wpisowi do ksiąg wieczystych, które prowadzą odpowiednie sądy rejonowe (sądy wieczystoksięgowe). Nie zawsze jednak wpis jest obowiązkowy i ma charakter konstytutywny, np. można nabyć w drodze dziedziczenia własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu w spółdzielni mieszkaniowej dla którego nie była założona księga wieczysta.

Wpis nabytego na skutek dziedziczenia prawa własności nieruchomości dla której założona jest księga wieczysta podlega wpisowi do księgi wieczystej na podstawie odpowiedniego dokumentu wykazującego następstwo prawne po właścicielu (spadkodawcy) wpisanym w księdze wieczystej. Wpis nabytego prawa własności nie jest konstytutywny.

Dla ustanowienia hipoteki niezbędny jest wpis w księdze wieczystej. Jest to tzw. wpis konstytutywny, który oznacza, że powstanie prawa następuje z chwilą wpisania go do księgi wieczystej.

Wpis do księgi wieczystej, w której ograniczone prawo rzeczowe jest już ujawnione, ma charakter konstytutywny i stanowi przesłankę ważności przeniesienia prawa.

Wpis w/w praw do księgi wieczystej następuje bądź na wniosek właściciela nieruchomości (służebność drogi koniecznej, zasiedzenie) bądź z urzędu w przypadku np. decyzji administracyjnej.

Wniosek o wpis składany jest do sądu wieczystoksięgowego na piśmie, na urzędowym formularzu **KW-WPIS**. Formularze dostępne są na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości, a także w Sądach Rejonowych Wydziałach Ksiąg Wieczystych.

Do wpisu ograniczonego prawa rzeczowego na nieruchomości wystarcza oświadczenie właściciela o ustanowieniu takiego prawa.

Oplatę stałą w kwocie 200 złotych pobiera się od wniosku o wpis w księdze wieczystej własności, użytkowania wieczystego lub ograniczonego prawa rzeczowego, chyba że przepis szczególnie stanowi inaczej. Jeżeli wniosek dotyczy wpisu udziału w prawie, pobiera się część opłaty stałej proporcjonalną do wysokości udziału, nie mniej jednak niż 100 złotych.

Od wniosku o wpis w księdze wieczystej własności, użytkowania wieczystego lub spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu na podstawie dziedziczenia, zapisu lub działu spadku albo zniesienia współwłasności pobiera się jedną opłatę stałą w wysokości 150 złotych, niezależnie od liczby udziałów w tych prawach. Oplatę należy uiścić wraz z wnioskiem, gdyż wniosek podlegający opłacie stałej, który nie został należycie opłacony, zostanie zwrócony bez wezwania do uiszczenia tej opłaty.

3 Jakie skutki wiąże się z wpisem praw rzeczowych do rejestru?

Ograniczone prawa rzeczowe wpisane do księgi wieczystej chronione są rękojmą wiary publicznej ksiąg wieczystych. Niewpisane – wygasają w wyniku nabycia w warunkach działania rękojmą. Ponadto ograniczone prawo rzeczowe na nieruchomości, ujawnione w księdze wieczystej, ma pierwszeństwo przed takim prawem nieujawnionym w księdze.

4 Czy istnieją szczególne zasady i procedury dotyczące dostosowania prawa rzeczowego, przysługującego określonej osobie zgodnie z prawem właściwym dla dziedziczenia, w przypadku gdy w prawie państwa członkowskiego, w którym powołano się na to prawo takie prawo rzeczowe nie jest znane?

Nie istnieją szczególne procedury.

Ostatnia aktualizacja: 23/10/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji

językowej . Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Do tej pory przetłumaczono ją na następujące języki:

Dostosowanie praw rzeczowych - Portugalia

1 Jakie prawa rzeczowe mogą wynikać z dziedziczenia zgodnie z prawem danego państwa członkowskiego?

UWAGA WSTĘPNA

Należy przede wszystkim zauważyć, że prawa rzeczowe mogą mieć charakter praw umożliwiających uprawnionemu korzystanie z rzeczy (*direitos reais de gozo*) lub praw zastawniczych (*direitos reais de garantia*).

Po drugie, zdaniem niektórych przedstawicieli doktryny, oprócz praw rzeczowych na rzeczach materialnych istnieją również prawa rzeczowe na rzeczach niematerialnych.

Ponadto w prawie portugalskim ustanowiono zasadę *numerus clausus*, czyli katalogu zamkniętego praw rzeczowych [art. 1306 portugalskiego kodeksu cywilnego (Código Civil)].

PRAWA PODLEGAJĄCE DZIEDZICZENIU

Dziedziczeniu podlegają wszystkie prawa, które nie wygasają z chwilą śmierci uprawnionego.

W odniesieniu do praw podlegających dziedziczeniu art. 2025 portugalskiego kodeksu cywilnego stanowi, co następuje:

1. *Stosunek prawny, który wygaś z chwilą śmierci strony takiego stosunku – z uwagi na jego charakter lub z mocy prawa – nie podlega dziedziczeniu.*
2. *Prawa zbywalne (direitos renunciáveis) również mogą wygasnąć z chwilą śmierci uprawnionego, jeżeli wyrazi on taką wolę.*

Przykładowo prawo użytkowania (*usufruto*) oraz prawo używania i mieszkania są prawami rzeczowymi, które z mocy prawa wygasają z chwilą śmierci uprawnionego (art. 1476 ust. 1 lit. a) i art. 1485 kodeksu cywilnego).

Aktualna wersja kodeksu cywilnego jest dostępna w języku portugalskim pod adresem:

 http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=775&tabela=leis&so_miolo=8

Prawa rzeczowe co do zasady podlegają dziedziczeniu, z wyjątkiem prawa użytkowania (art. 1443 kodeksu cywilnego), używania i mieszkania (art. 1485 kodeksu cywilnego), praw rzeczowych, o których mowa w art. 2025 kodeksu cywilnego, oraz innych przypadków wyraźnie przewidzianych w innych przepisach.

Istnieją ograniczenia dotyczące dziedziczenia niektórych praw, takich jak prawa rzeczowe dotyczące zarejestrowanej broni palnej, które mogą podlegać dziedziczeniu wyłącznie pod pewnymi warunkami określonymi w art. 37 przepisów ramowych dotyczących broni palnej i amunicji (Regime Jurídico das Armas e Munições), który stanowi, co następuje:

1. Nabywanie w drodze dziedziczenia (*sucessão mortis causa*) jakiegokolwiek zarejestrowanej broni palnej jest możliwe wyłącznie za zgodą Komendanta Głównego PSP (Policia de Segurança Pública – Policia ds. Bezpieczeństwa Publicznego).
2. Do celów poprzedniego ustępu broń należy zarejestrować, zgłaszając ją w PSP w terminie 90 dni od dnia śmierci jej poprzedniego właściciela lub od dnia znalezienia broni przez jej posiadacza.
3. Komendant Główny PSP może zezwolić na rejestrację broni na nazwisko zarządcy spadku do chwili przeprowadzenia działu spadku, w którym to przypadku istnieje obowiązek złożenia broni do depozytu w PSP.
4. Jeżeli zarządca spadku lub inny spadkobierca spełniają ustawowe przesłanki posiadania broni, mogą wystąpić o rejestrację na swoje nazwisko broni, która znajduje się w ich posiadaniu.
5. Na wniosek zarządcy spadku broń można przekazać osobie spełniającej warunki posiadania broni – przy czym w takim przypadku jej nabywcę wybiera zainteresowana strona – lub można ją sprzedać w drodze licytacji zorganizowanej przez PSP, przy czym kwotę uzyskaną z licytacji, pomniejszoną o koszty przeprowadzenia licytacji, włącza się do masy spadkowej.
6. Po przeprowadzeniu działu spadku broń zostanie przekazana spadkobiercy przyjmującemu spadek z dobrodziejstwa inwentarza (*herdeiro beneficiário*), o ile spełnia on ustawowe warunki posiadania broni.
7. Jeżeli w terminie 10 lat nikt nie zgłosi roszczenia do broni, nastąpi jej przepadek na rzecz Skarbu Państwa.

Przepisy ramowe dotyczące broni palnej i amunicji zatwierdzone ustawą nr 5/2006 z dnia 23 lutego 2006 r. są dostępne w języku portugalskim pod adresem:

 http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=692&tabela=leis&so_miolo=

PRAWA RZECZOWE UMOŻLIWIAJĄCE UPRAWNIONEMU KORZYSTANIE Z RZECZY

W przepisach przewidziano następujące prawa rzeczowe umożliwiające uprawnionemu korzystanie z rzeczy [art. 1302–1575 kodeksu cywilnego i ramy prawne dotyczące timesharingu (Regime Jurídico da Habitação Periódica), o których mowa poniżej]:

- prawo własności (*direito de propriedade*) (art. 1302 kodeksu cywilnego);
- współwłasność (*compropriedade*) (art. 1403 kodeksu cywilnego);
- odrębna własność lokalu (*propriedade horizontal*) (art. 1414 kodeksu cywilnego);
- prawo użytkowania (*usufruto*) (art. 1439 kodeksu cywilnego);
- prawo używania i mieszkania (*direito real de uso e habitação*) (art. 1484 kodeksu cywilnego);
- timesharing (*direito real de habitação periódica*);
- prawo zabudowy (*direito de superfície*) (art. 1524 kodeksu cywilnego);
- służebności (*servidões prediais*) (art. 1543 kodeksu cywilnego).

Przepisy ramowe dotyczące timesharingu zatwierdzono dekretem z mocą ustawy nr 275/93 z dnia 5 sierpnia 1993 r., który jest dostępny w języku portugalskim pod adresem: http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=648&tabela=leis

PRAWA RZECZOWE ZASTAWNICZE (*direitos reais de garantia*)

W kodeksie cywilnym przewidziano następujące prawa rzeczowe zastawnicze:

- prawo do pobierania pożytków (*consignação de rendimentos*) (art. 656);
- zastaw zwykły (*penhor*) (art. 666);
- hipoteka (*hipoteca*) (art. 686);
- przywileje dotyczące nieruchomości (*privilégios imobiliários*) (art. 743 i 744);
- prawo zatrzymania (*direito de retenção*) (art. 754 i 755).

PRAWA RZECZOWE NA RZECZACH MATERIALNYCH

Art. 1302 kodeksu cywilnego stanowi, że przedmiotem prawa własności uregulowanego w tym kodeksie mogą być wyłącznie ruchome lub nieruchome rzeczy materialne (w tym woda).

PRAWA RZECZOWE NA RZECZACH NIEMATERIALNYCH

Art. 1303 kodeksu cywilnego odnosi się do własności intelektualnej, która jest z kolei uregulowana w kodeksie własności przemysłowej (Código da Propriedade Industrial). Niektórzy przedstawiciele doktryny twierdzą, że własność intelektualna jest pojęciem obejmującym prawo autorskie i prawa pokrewne, a także własność przemysłową. W prawie portugalskim zachowano obydwa pojęcia: własność intelektualną (w kodeksie cywilnym) oraz własność przemysłową (w kodeksie własności przemysłowej, opublikowanym w załączniku do dekretu z mocą ustawy nr 110/2018 z dnia 10 grudnia 2018 r.). Zgodnie z art. 2 kodeksu własności przemysłowej zakres własności przemysłowej obejmuje rybołówstwo, rolnictwo, leśnictwo, sektor zwierząt gospodarskich i przemysł wydobywczy, przemysł i handel *sensu stricto*, a także wszystkie produkty naturalne lub przetworzone oraz usługi.

W doktrynie istnieje spór co do tego, czy zgodnie z prawem krajowym możliwe jest, by rzeczy niematerialne były przedmiotem prawa własności lub innych praw rzeczowych, np. własność przedsiębiorstwa (*estabelecimento comercial*) lub własność intelektualna. Kwestia ta podlega wykładni sądowej.

Kodeks własności przemysłowej reguluje uprawnienia wynikające z patentów, wzorów użytkowych, zarejestrowanych topografii układów scalonych, wzorów modeli, nagród (*recompensas*), znaków towarowych, logotypów, nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych, a także zmiany i przeniesienie tych uprawnień.

Uprawnienia wynikające z patentów i wzorów użytkowych, a także świadectwa rejestracji topografii układów scalonych, wzory i modele oraz znaki towarowe, jak również inne odróżniające znaki handlowe mogą być przedmiotem zastawu zwykłego – art. 6 kodeksu własności przemysłowej.

Aktualna wersja kodeksu własności przemysłowej jest dostępna w języku portugalskim pod adresem:

 http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=2979&tabela=leis&ficha=1&pagina=1

Jeżeli chodzi o spółki handlowe, dziedziczenie praw do udziałów w związku ze śmiercią jednego ze współników oraz wymogi w tym zakresie uregulowano w kodeksie spółek handlowych (Código das Sociedades Comerciais), tj.:

- art. 184 – w odniesieniu do dziedziczenia w związku ze śmiercią współnika spółki jawnej (*sociedade em nome colectivo*);
- art. 198, 225 i 252 – w odniesieniu do dziedziczenia w związku ze śmiercią współnika spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (*sociedade por quotas*);
- art. 469 i 475 – w odniesieniu do dziedziczenia w związku ze śmiercią współnika spółki komandytowej (*sociedade em comandita*).

Aktualna wersja kodeksu spółek handlowych jest dostępna w języku portugalskim pod adresem:

 http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=524&tabela=leis&so_miolo=8

2 Czy te prawa rzeczowe podlegają wpisowi do rejestru nieruchomości lub ruchomości, a jeżeli tak, to czy taki wpis jest obowiązkowy? Do jakiego rejestru wpisuje się te prawa i jakie są wymogi i procedury rejestracyjne?

Tak, co do zasady prawa te podlegają wpisowi do rejestru, jak wyjaśniono poniżej.

URZĘDY REJESTRU NIERUCHOMOŚCI

W urzędach rejestru nieruchomości (Conservatórias do Registo Predial) dokonuje się wpisu do rejestru faktów dotyczących stanu prawnego nieruchomości, w tym następujących praw rzeczowych [art. 1 i 2 kodeksu rejestru nieruchomości (Código de Registo Predial)]:

- czynności prawnych skutkujących ustanowieniem, uznaniem, nabyciem lub przekształceniem prawa własności, prawa użytkowania, prawa używania i mieszkania, prawa zabudowy lub służebności;
- czynności prawnych skutkujących ustanowieniem lub przekształceniem prawa do odrębnej własności lokalu (*propriedade horizontal*) lub timesharingu (*direito de habitação periódica*);
- czynności dotyczących przekształcenia nieruchomości gruntowych związanych z podziałem gruntów, przekształceniem i podziałem współwłasności, a także zmian z nimi związanych;
- umowy przedwstępnej dotyczącej sprzedaży (*alienação*) lub obciążenia (*oneração*), umowy z zastrzeżeniem prawa pierwokupu (*pactos de preferência*) i zapisów testamentowych (*disposição testamentária de preferência*), z chwilą ich wejścia w życie, a także cesji praw i obowiązków umownych wynikających z tych umów;
- cesji (*cessão*) prawa własności na wierzycieli;
- ustanowienia hipoteki, jej przeniesienia lub zmiany, zmiany pierwszeństwa wpisów w rejestrze oraz ustanowienia prawa do pobierania pożytków (*consignação de rendimentos*);
- przeniesienia kredytu zabezpieczonego hipoteką lub prawem do pobierania pożytków, w przypadku gdy ma miejsce cesja zabezpieczenia;
- dzierżawy na okres przekraczający sześć lat oraz przeniesienia praw i obowiązków z umowy dzierżawy lub poddzierżawy, z wyjątkiem dzierżawy nieruchomości rolnych;
- zastawu mienia zabezpieczonego hipoteką lub prawem do pobierania pożytków oraz wszelkich innych czynności lub środków mających wpływ na ten majątek;
- wszelkich innych ograniczeń prawa własności, które zgodnie z prawem wymagają wpisu do rejestru;
- czynności prawnych skutkujących wygaśnięciem praw, obciążeń lub zobowiązań będących przedmiotem wpisu.

Wpis do rejestru faktów wymienionych powyżej jest obowiązkowy, z wyjątkiem czynności wymienionych w art. 8-A kodeksu rejestru nieruchomości. Zgodnie z art. 687 kodeksu cywilnego hipotekę należy wpisać do rejestru, ponieważ w przeciwnym razie będzie bezskuteczna wobec osób trzecich. Warunki dokonania wpisu w rejestrze nieruchomości określono w następujących przepisach prawnych kodeksu rejestru nieruchomości:

- podmioty podlegające obowiązkowi rejestracji, terminy i dopuszczalność praw do nieruchomości określono w art. 8-B, 8-C, 8-D i 9;
- rejestracja wstępna, ciągłość rejestracji – w szczególności zasadę ciągu tytułów własności i zwolnienie z obowiązku dokonania wcześniejszego wpisu w rejestrze umów sprzedaży (*registo de aquisição*) na podstawie działu/dziedziczenia – określono w art. 34–35;
- kwestie związane z uprawnieniem do złożenia wniosku o wpis do rejestru i możliwością ustanowienia pełnomocnika określono w art. 36–39;
- formę i sposób składania wniosku o wpis do rejestru – w szczególności prawo do rejestracji drogą elektroniczną – określono w art. 41–42-A;
- dokumenty, które należy złożyć, wskazano w art. 43–46.

Kodeks rejestru nieruchomości jest dostępny w języku portugalskim pod adresem: http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=488&tabela=leis

Szczegółowe informacje na temat wniosków o wpis do rejestrów nieruchomości, działalności gospodarczej i pojazdów silnikowych oraz sposobu składania wniosków, wymogów i usług są dostępne online pod adresem <https://justica.gov.pt/>.

URZĘDY REJESTRU DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ (CONSERVATÓRIAS DO REGISTO COMERCIAL)

W urzędach rejestru działalności gospodarczej (*Conservatórias do Registo Comercial*) dokonuje się wpisu do rejestru faktów mających na celu podanie do wiadomości publicznej statusu prawnego przedsiębiorców indywidualnych, spółek handlowych, spółek prawa cywilnego mających formę handlową (*sociedades civis sob forma comercial*) oraz jednoosobowych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością (*estabelecimentos individuais de responsabilidade limitada*). Wpis do rejestrów określonych faktów potwierdzających status prawny spółdzielni, przedsiębiorstw publicznych, komplementarnych ugrupowań przedsiębiorstw (*agrupamentos complementares de empresas*) oraz europejskich ugrupowań interesów gospodarczych (*agrupamentos europeus de interesse económico*) również odbywa się w urzędach rejestru działalności gospodarczej [art. 1. kodeksu rejestru działalności gospodarczej (Código de Registo Comercial)].

Fakty wymienione w art. 15 kodeksu rejestru działalności gospodarczej należy wpisać do rejestru w urzędach rejestru działalności gospodarczej, tj.:

Artykuł 15 (Fakty podlegające obowiązkowemu wpisowi do rejestru)

1. Wpis do rejestru faktów, o których mowa w art. 3 ust. 1 lit. a)–c) oraz e)–z), art. 3 ust. 2, art. 4, art. 5 lit. a), e) i f), art. 6, 7 i 8 i art. 10 lit. c) i d), jest obowiązkowy.
2. Z wyjątkiem przypadków przewidzianych w kolejnych ustępach wniosek o wpis do rejestru faktów, o którym mowa w poprzednim ustępie, należy złożyć w terminie dwóch miesięcy od dnia ich wystąpienia.
3. Wniosek o wpis do rejestru faktów, o których mowa w art. 5 lit. a), e) i f), należy złożyć w terminie dwóch miesięcy od dnia opublikowania aktu potwierdzającego ich wystąpienie.
4. Wniosek o wpis do rejestru sprawozdania finansowego spółki oraz sprawozdania finansowego jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością należy złożyć do 15. dnia siódmego miesiąca następującego po zakończeniu roku obrotowego.
5. Powództwa, orzeczenia, postępowania i środki zabezpieczające, o których mowa w art. 9, również podlegają obowiązkowemu wpisowi do rejestru.
6. Postępowanie zabezpieczające nie podlega obowiązkowemu wpisowi do rejestru, jeżeli złożono już wniosek o wpis do rejestru wnioskowanego środka zabezpieczającego, przy czym jego rejestracja jest nieobowiązkowa, jeżeli złożono wniosek o wpis do rejestru postępowania głównego.
7. Wniosek o wpis do rejestru powództw i postępowañ zabezpieczających polegających na zawieszeniu wykonania uchwał spółki należy złożyć w terminie dwóch miesięcy od dnia ich wytoczenia/wszczęcia.
8. Wniosek o wpis do rejestru prawomocnych orzeczeń wydanych w sprawach z powództwa oraz w postępowaniach, o których mowa w poprzednim ustępie, należy złożyć w terminie dwóch miesięcy od dnia wydania prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie.

Przesłanki wpisu do rejestru działalności gospodarczej określono w art. 28–53 kodeksu rejestru działalności gospodarczej.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 i 2 kodeksu rejestru działalności gospodarczej:

zarejestrować można wyłącznie fakty stwierdzone w dokumentach, które urzędowo potwierdzają ich wystąpienie; dokumenty sporządzone w językach obcych przyjmuje się wyłącznie w wersji przetłumaczonej, chyba że odnoszą się one do czynności podlegających rejestracji i są objęte kontrolą formalną i merytoryczną przeprowadzaną przez urzędnika dokonującego rejestracji (*registo por transcrição*), są sporządzone w języku angielskim, francuskim lub hiszpańskim, a właściwy urzędnik biegle włada tym językiem.

Jeżeli chodzi o obowiązki podatkowe, zgodnie z art. 51 ust. 1 kodeksu rejestru działalności gospodarczej żadna czynność podlegająca opłatom o charakterze podatkowym nie może zostać ostatecznie wpisana do rejestru, jeżeli nie wniesiono lub nie zabezpieczono wniesienia takich opłat.

Kodeks rejestru działalności gospodarczej jest dostępny w języku portugalskim pod adresem: http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=506&tabela=leis

REJESTRACJA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

W przepisach przewidziano m.in. następujące rodzaje papierów wartościowych:

akcje i udziały;
obligacje;
udziałowe papiery wartościowe (*títulos de participação*);
jednostki uczestnictwa w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania;
prawa odrębne od papierów wartościowych (*direitos destacados dos valores*), o których mowa w poprzednim punkcie, pod warunkiem że ich wyodrębnienie obejmuje całą emisję lub serię bądź przewidziano je w chwili emisji;
gwarancje subskrypcyjne (*warrants autônomos*);
inne dokumenty potwierdzające jednolitą sytuację prawną, pod warunkiem że mogą zostać wprowadzone do obrotu.

[art. 1 portugalskiego kodeksu papierów wartościowych (Código de Valores Mobiliário)]

Papiery wartościowe mają charakter imienny (art. 52 portugalskiego kodeksu papierów wartościowych).

Nabycie papierów wartościowych, podobnie jak ustanowienie, przekształcenie lub wygaśnięcie prawa użytkowania, zastawu lub innych praw obciążających papiery wartościowe, podlega obowiązkowi rejestracji (co do zasady u jednostki emitującej lub zarządzającej). Papiery te mogą podlegać dziedziczeniu. Rejestracja papierów wartościowych, jednostki przeprowadzające rejestrację, wymogi związane z rejestracją, skutki rejestracji w odniesieniu do ustanawiania, przenoszenia i wykonywania praw oraz ich dziedziczenia różnią się w zależności od kategorii papierów wartościowych, o których mowa powyżej.

Kwestia ta jest uregulowana w portugalskim kodeksie papierów wartościowych zatwierdzonym dekretem z mocą ustawy nr 486/99 z dnia 13 listopada 1999 r., którego aktualna wersja jest dostępna w języku portugalskim pod adresem:

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=450&so_miolo=&tabela=leis&nversao

REJESTRY POJAZDÓW SILNIKOWYCH (CONSERVATÓRIAS DE REGISTO AUTOMÓVEL)

Fakty mające wpływ na status prawny pojazdów silnikowych i przyczep podlegają wpisowi do rejestrów pojazdów silnikowych (Conservatórias do Registo Automóvel).

Do celów rejestracji za pojazdy uznaje się pojazdy silnikowe oraz przyczepy, które podlegają rejestracji zgodnie z kodeksem drogowym (Código da Estrada).

W art. 117 kodeksu drogowego wskazano, które pojazdy i przyczepy podlegają obowiązkowej rejestracji. Aktualna wersja kodeksu drogowego zatwierdzonego dekretem z mocą ustawy nr 114/94 z dnia 3 maja 1994 r. jest dostępna w języku portugalskim pod adresem:

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_estrutura.php?tabela=leis&artigo_id=&nid=349&nversao=&tabela=leis&so_miolo

W odniesieniu do obowiązkowej rejestracji pojazdów silnikowych art. 5 kodeksu rejestracji pojazdów silnikowych (Código de Registo Automóvel) stanowi, co następuje:

Artykuł 5

1. Wpisowi do rejestru podlegają:

- prawo własności i prawo użytkowania;
- zastrzeżenie własności zawarte w umowie sprzedaży pojazdów silnikowych;
- zastaw rejestrowy, jego przekształcenie i przeniesienie, a także zmiana pierwszeństwa wpisów w rejestrze;
- leasing finansowy i przeniesienie praw wynikających z tego leasingu;
- umowa najmu na okres przekraczający jeden rok, jeżeli umowa ta prowadzi do nabycia ekspektatywy przeniesienia prawa własności;
- przypisanie pojazdu do systemu najmu bez kierowcy;
- przeniesienie zarejestrowanych praw lub wierzytelności oraz zastaw na takich wierzytelnościach, ich zatrzymanie (arresto) lub zajęcie;
- zajęcie i wszelkie inne środki sądowe lub administracyjne bądź czynności, które wpływają na swobodę rozporządzania pojazdami;
- zastrzeżenia dotyczące niezbywalności (*intransmissibilidade*) oraz opodatkowanie pojazdu podatkiem ekologicznym (*tributação residual*) przewidziane w przepisach podatkowych;
- udostępnienie pojazdu do użytkowania osobie niebędącej jego właścicielem;
- ogłoszenie niewypłacalności;
- wygaśnięcie lub przekształcenie praw lub obciążeń, zmiana imienia i nazwiska lub firmy oraz zmiana miejsca zwykłego pobytu lub siedziby właścicieli, osób, którym przysługuje prawo użytkowania, oraz leasingobiorców pojazdów;
- zatrzymanie dowodu rejestracyjnego na żądanie organu administracyjnego lub policji, a także żądanie konfiskaty i konfiskata pojazdu w ramach specjalnego postępowania w sprawie uregulowania własności;
- konfiskata w postępowaniu karnym;
- konfiskata pojazdu orzeczona wyrokiem w postępowaniu karno-administracyjnym, na podstawie art. 147 ust. 3 kodeksu ruchu drogowego (Código da Estrada), zatwierdzonego dekretem z mocą ustawy nr 114/94 z dnia 3 maja 1994 roku, z późniejszymi zmianami;
- orzeczenie przepadku pojazdu na rzecz Skarbu Państwa prawomocnym wyrokiem sądu;
- wszelkie inne fakty, które podlegają obowiązkowi wpisu do rejestru na podstawie przepisów prawa.

2. Wpis do rejestru faktów, o których mowa w ust. 1 lit. a), b), d), e), f) oraz i), a także zmiany imienia i nazwiska lub firmy oraz miejsca zwykłego pobytu lub siedziby właścicieli, osób, którym przysługuje prawo użytkowania, oraz najemców pojazdów, jest obowiązkowy.

3. Uchyła się obowiązek wpisu do rejestru prawa własności nabytego w drodze dziedziczenia (*sucessão hereditária*), jeżeli spadkobierca lub spadkobiercy mają zamiar zbyć pojazd.

Pojazdy silnikowe nie mogą być przedmiotem zastawu zwykłego (*penhor*) – art. 8 kodeksu rejestracji pojazdów silnikowych.

Warunki rejestracji pojazdów silnikowych można znaleźć pod adresem <https://justica.gov.pt/Registos/Veiculos/Documentos-do-veiculo>.

Rejestracja pojazdów silnikowych jest uregulowana w dekrecie z mocą ustawy nr 54/75 z dnia 12 lutego 1975 r., który jest dostępny pod adresem:

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=598&tabela=leis

Zob. również rozporządzenie w sprawie rejestracji pojazdów silnikowych (Regulamento do Registo de Automóveis), zatwierdzone dekretem z mocą ustawy nr 55/75 z dnia 12 lutego 1975 r., które jest dostępne pod adresem: http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=606&tabela=leis.

KRAJOWY REJESTR STATKÓW POWIETRZNYCH (REGISTO AERONÁUTICO NACIONAL)

Statek powietrzny lub jego niezależne części (silnik, wirnik, śmigło itp.) należy zarejestrować w krajowym rejestrze statków powietrznych (Registo Aeronáutico Nacional).

Wniosek o rejestrację należy złożyć na formularzu i dołączyć do niego następujące dokumenty:

umowę sprzedaży lub inne dokumenty stanowiące dowód sprzedaży;
zaświadczenie o złomowaniu statku wpisane do rejestru statków powietrznych z państwa poprzedniej rejestracji lub zaświadczenie o braku rejestracji;
zaświadczenie o odprawie celnej w przypadku statku powietrznego przywiezionego z państwa niebędącego członkiem UE;
dwa zdjęcia statku powietrznego – od przodu i z boku – z widocznymi oznaczeniami przynależności państwowej i znakami rejestracyjnymi, w formacie 9x12, bez obramowania i w kolorze naturalnym.

Dokumenty wydane w państwach trzecich muszą być opatrzone podpisami zainteresowanych stron, należyście poświadczone i zalegalizowane, opatrzone apostille – zgodnie z postanowieniami art. 3 i 4 konwencji haskiej z dnia 5 października 1961 r. znoszącej wymóg legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych, ratyfikowanej dekretem z mocą ustawy nr 48450 z dnia 24 czerwca 1968 r. – lub należyście poświadczone i zalegalizowane przez portugalskiego przedstawiciela dyplomatycznego lub urzędnika konsularnego w tym państwie.

Dokumenty wydane w Portugalii przez osobę prawną muszą być opatrzone podpisami pełnomocników umocowanych zgodnie z przepisami. Należy umieścić na nich wzmiankę: „należyście umocowany/umocowana, działając w ramach przyznaných uprawnień”.

Szczegółowe informacje na ten temat można znaleźć na stronie internetowej Państwowego Urzędu Lotnictwa Cywilnego (Autoridade Nacional de Aviação Civil) pod adresem <http://www.anac.pt/vPT/Generico/Aeronaves/RegistoAeronauticoNacional/RegistodeAeronaves/Paginas/RegistodeAeronaves.aspx>.

REJESTR JEDNOSTEK PŁYWAJĄCYCH (REGISTO DE EMBARCAÇÕES)

Rejestracja jednostek pływających jest uregulowana w dekreście z mocą ustawy nr 265/72 z dnia 31 lipca 1972 r. [ogólne rozporządzenie w sprawie organów portowych (Regulamento Geral das Capitanias)], który jest dostępny pod adresem:

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=1721&tabela=leis&ficha=1&pagina=1&so_miolo=&

Zastosowanie mają dekret z mocą ustawy nr 96/89 z dnia 28 marca 1989 r. ustanawiający międzynarodowy rejestr jednostek pływających na Maderze (Registo Internacional de Navios da Madeira) oraz zarządzenie (portaria) nr 715/89 z dnia 23 sierpnia 1989 r. (<https://dre.pt/application/file/a/618419>), które reguluje określone jego aspekty.

Uwaga: Dekret z mocą ustawy nr 96/89 z dnia 28 marca 1989 r. został ponownie opublikowany jako załącznik do ustawy nr 56/2020 z dnia 27 sierpnia 2020 r. Jego aktualna wersja jest dostępna pod adresem:

<https://dre.pt/application/file/a/141259926>

Zgodnie z tymi przepisami:

aby statek krajowy, z wyjątkiem statków należących do marynarki wojennej, mógł prowadzić działalność zgodnie z klasyfikacją, należy zarejestrować prawo własności do tego statku (art. 72 ust. 1 ogólnego rozporządzenia w sprawie organów portowych);

statki handlowe podlegają również obowiązkowemu wpisowi do rejestru działalności gospodarczej zgodnie z właściwą ustawą (art. 72 ust. 3 ogólnego rozporządzenia w sprawie organów portowych);

statki krajowe rejestrują urzędy morskie, z wyjątkiem rekreacyjnych jednostek pływających, które rejestrują organizacje wskazane w przepisach szczególnych (art. 73 ust. 1 ogólnego rozporządzenia w sprawie organów portowych);

w przypadku statków nowo nabytych lub nowo zbudowanych właściwy jest urząd morski wskazany w odpowiednim zezwoleniu (art. 73 ust. 2 ogólnego rozporządzenia w sprawie organów portowych);

w przypadku statków nabytych lub statków zastępujących inne statki urząd morski, w którym zarejestrowano zastąpione jednostki, jest właściwy do celów rejestracji (art. 73 ust. 3 ogólnego rozporządzenia w sprawie organów portowych);

statek zbudowany lub nabyty w porcie w określonej części terytorium państwa może zostać sprzedany lub zarejestrowany w innym porcie w tej samej lub w innej części terytorium państwa, pod warunkiem że uzyskano odpowiednie zezwolenie (art. 73 ust. 4 ogólnego rozporządzenia w sprawie organów portowych);

lekkie łodzie (*embarcações miúdas*) znajdujące się na pokładzie, nawet jeżeli są to łodzie ratunkowe, niewielkie pomocnicze statki rybackie i niewielkie, bezsilnikowe rekreacyjne jednostki pływające bez żagli, takie jak bajboty, łodzie robocze, łodzie pneumatyczne i rowery wodne, przeznaczone do użytku na głębokości do 300 m przy odpływie, są wyłączone z obowiązku rejestracji, ale podlegają właściwości organu administracji morskiej, który odpowiada za wydawanie licencji dopuszczających je do użytku (art. 77 ogólnego rozporządzenia w sprawie organów portowych).

Wymogi dotyczące rejestracji jednostek pływających określono w art. 78 ogólnego rozporządzenia w sprawie organów portowych.

W szczególności jeżeli chodzi o rejestrację jednostek pływających w przypadku ich dziedziczenia:

wpisy w rejestrze można wówczas zmienić na podstawie aktu stwierdzającego dział spadku (*escritura de partilhas*) lub planu działu spadku (*mapa da partilha*) oraz wydanego przez właściwy urząd skarbowy dokumentu potwierdzającego, że odpowiedni podatek od spadków (art. 82 ust. 2 ogólnego rozporządzenia w sprawie organów portowych) został uiszczony, jego uiszczenie zostało zabezpieczone lub że nie jest należny;

statki zagraniczne nabyte w drodze dziedziczenia lub w postępowaniu przeprowadzonym przez sąd portugalski rejestruje się w urzędzie morskim wyznaczonym przez organ wyższego szczebla (art. 75 ust. 3 ogólnego rozporządzenia w sprawie organów portowych).

REJESTR BRONI PALNEJ

Przepisy ramowe dotyczące broni palnej i amunicji zatwierdzone ustawą nr 5/2006 z dnia 23 lutego 2006 r. są dostępne pod adresem http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?artigo_id=692A0037&nid=692&tabela=leis&pagina=1&ficha=1&so_miolo=&nversao=#artigo.

Brń palna i amunicja podlegają obowiązkowemu zgłoszeniu do PSP (Policja ds. Bezpieczeństwa Publicznego) oraz obowiązkowej rejestracji przez PSP. Ich dziedziczenie podlega wymogom określonym w art. 37 przepisów ramowych dotyczących broni palnej i amunicji, o których mowa powyżej.

WŁASNOŚĆ INTELEKTUALNĄ REJESTRUJE SIĘ w Państwowym Instytucie Własności Przemysłowej (Instituto Nacional da Propriedade Industrial).

Własność w zakresie przyznawania patentów, wzorów użytkowych oraz rejestracji topografii układów scalonych, wzorów i modeli, znaków towarowych, nagrńd (*recompensas*) lub logotypów, a także nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych posiada Państwowy Instytut Własności Przemysłowej, do którego należy składać wnioski w tym zakresie.

Wymogi dotyczące składania wniosków o przyznanie lub rejestrację oraz skutki złożenia tego rodzaju wniosku określono w kodeksie własności przemysłowej w odniesieniu do każdej z powyższych kategorii, bez uszczerbku dla prawa Unii Europejskiej oraz mających zastosowanie konwencji międzynarodowych.

Praktyczne informacje dotyczące sposobu składania i sporządzania wniosku o przyznanie lub rejestrację można uzyskać na stronie internetowej

Państwowego Instytutu Własności Przemysłowej pod adresem <http://www.marcaspatentes.pt/index.php?section=69>

3 Jakie skutki wiążą się z wpisem praw rzeczowych do rejestru?

Co do zasady wpis do rejestru praw rzeczowych na nieruchomościach nie ma charakteru konstytutywnego. Od tej zasady mogą jednak istnieć przewidziane w przepisach szczególnych wyjątki dotyczące niektórych kategorii nieruchomości.

SKUTKI WPISU DO REJESTRU NIERUCHOMOŚCI

Skutki wpisu do rejestru praw rzeczowych na nieruchomościach przewidziano w art. 4–7 kodeksu rejestru nieruchomości:

Artykuł 4 (Skuteczność między stronami)

1. Na fakty podlegające obowiązkowemu wpisowi do rejestru – nawet jeżeli nie zostały one zarejestrowane – mogą powoływać się same strony lub ich spadkobiercy.
2. Powyższy przepis nie ma zastosowania do faktów skutkujących ustanowieniem hipoteki, w przypadku których skuteczność pomiędzy stronami zależy od dokonania wpisu.

Artykuł 5 (Skuteczność wobec osób trzecich)

1. Fakty podlegające wpisowi do rejestru stają się skuteczne wobec osób trzecich dopiero z dniem dokonania wpisu.
2. Przepisy poprzedniego ustępu nie mają zastosowania w następujących przypadkach:
 - a) nabycia przez zasiedzenie praw, o których mowa w art. 2 ust. 1 lit. a);
 - b) służebności widocznych (*servidões aparentes*);
 - c) czynności, których przedmiotem są rzeczy oznaczone co do gatunku (*bens indeterminados*), które nie zostały należycie wskazane i określone.
3. Osoba zobowiązana do dokonania wpisu ani jej spadkobiercy nie mogą się skutecznie powoływać na brak wpisu do rejestru wobec zainteresowanej strony.
4. Do celów rejestracji za osoby trzecie uznaje się osoby, które nabyły od jednego podmiotu wykluczające się prawa do tej samej rzeczy.
5. Niezarejestrowana umowa najmu na okres dłuższy niż sześć lat jest bezskuteczna wobec osób trzecich.

Artykuł 6 (Pierwszeństwo wpisów w rejestrze)

1. Prawo do określonych rzeczy wpisane do rejestru jako pierwsze ma pierwszeństwo przed prawami do tych samych rzeczy wpisanymi do rejestru w późniejszym terminie, przy czym decydujący charakter ma data dokonania wpisu, a w przypadku wpisów dokonanych w tym samym dniu – godzina dokonania wpisu.
2. (Uchylony)
3. Po uprawomocnieniu się wpis zachowuje pierwszeństwo, które miał przed uprawomocnieniem.
4. W razie odmowy dokonania wpisu wpis do rejestru dokonany w następstwie uwzględnienia środka zaskarżenia przez organ zachowuje pierwszeństwo, które miałby w przypadku braku odmowy.

Artykuł 7 (Domniemanie wynikające z wpisu do rejestru)

Prawomocny wpis do rejestru prowadzi do powstania domniemania, że dane prawo istnieje i przysługuje osobie ujawnionej w rejestrze dokładnie na takich warunkach, jakie określono we wpisie.

SKUTKI WPISU DO REJESTRU DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Skutki wpisu do rejestru działalności gospodarczej określono co do zasady w przepisach art. 11–14 kodeksu rejestru działalności gospodarczej, które stanowią, co następuje:

Artykuł 11 (Domniemanie wynikające z wpisu do rejestru)

Prawomocny wpis do rejestru dokonany w następstwie kontroli formalnej i merytorycznej dokumentów przeprowadzanej przez urzędnika dokonującego rejestracji prowadzi do powstania domniemania, że dane prawo istnieje – dokładnie na warunkach określonych we wpisie.

Artykuł 12 (Pierwszeństwo wpisów w rejestrze)

Prawo do określonych akcji lub udziałów w spółce wpisane do rejestru jako pierwsze ma pierwszeństwo przed prawami do tych samych akcji lub udziałów wpisanymi w późniejszym terminie, przy czym decydujący charakter ma data złożenia wniosku.

Artykuł 13 (Skuteczność między stronami)

1. Na fakty podlegające obowiązkowemu wpisowi do rejestru – nawet jeżeli nie zostały one zarejestrowane – mogą powoływać się same strony lub ich spadkobiercy.
2. Przepisów poprzedniego ustępu nie stosuje się do aktów założycielskich spółek i ich zmian, do których zastosowanie mają przepisy kodeksu spółek handlowych oraz przepisy dotyczące europejskich spółek akcyjnych.
3. Pełnomocnicy zainteresowanych stron zobowiązani do dokonania wpisu ani ich spadkobiercy nie mogą się skutecznie powoływać na brak wpisu do rejestru wobec tych zainteresowanych stron.
4. Przepisy niniejszego artykułu pozostają bez uszczerbku dla przepisów kodeksu spółek handlowych oraz przepisów mających zastosowanie do europejskich spółek akcyjnych.

SKUTKI WPISU DO REJESTRU PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

Skutki wpisu do rejestru papierów wartościowych określono we wspomnianym powyżej kodeksie papierów wartościowych (*Código dos Valores Mobiliários*), przy czym różnią się one w zależności od kategorii papierów wartościowych. Wpis do rejestru może mieć charakter konstytutywny w przypadku niektórych kategorii papierów wartościowych (art. 73 wspomnianego powyżej kodeksu papierów wartościowych).

SKUTKI WPISU DO REJESTRU POZOSTAŁYCH KATEGORII RZECZY, O KTÓRYCH MOWA POWYŻEJ

Skutki wpisu do rejestru broni palnej, statków powietrznych, jednostek pływających, pojazdów silnikowych oraz własności intelektualnej lub przemysłowej określono w przepisach szczególnych, o których mowa powyżej, w odniesieniu do każdej z tych kategorii rzeczy.

4 Czy istnieją szczególne zasady i procedury dotyczące dostosowania prawa rzeczowego, przysługującego określonej osobie zgodnie z prawem właściwym dla dziedziczenia, w przypadku gdy w prawie państwa członkowskiego, w którym powołano się na to prawo takie prawo rzeczowe nie jest znane?

Przepisy prawne, które można zastosować do dostosowania praw rzeczowych w przypadku dziedziczenia, obejmują co do zasady art. 15 kodeksu cywilnego (np. jeżeli dostosowania dokonuje sąd w postępowaniu sądowym) oraz art. 43-A kodeksu rejestru nieruchomości [np. jeżeli dostosowania dokonuje urzędnik rejestrowy w zaświadczeniu potwierdzającym wpis do rejestru (*acto de registro*)].

Art. 15 kodeksu cywilnego (Własność):

Własność danego prawa obejmuje wyłącznie te normy, które – ze względu na ich treść i funkcję pełnioną w tym prawie – obejmują instytucję prawną, do której odsyła norma kolizyjna.

Art. 43-A kodeksu rejestru nieruchomości (udowodnienie treści prawa obcego)

Jeżeli zasadność wniosku o wpis do rejestru należy ocenić w oparciu o prawo obce, zainteresowana strona musi udowodnić treść tego prawa, przedstawiając odpowiedni dokument.

Oprócz tych przepisów prawnych istnieją zasady wykładni rozwinięte w doktrynie. Zgodnie z tymi zasadami dostosowanie w szerokim znaczeniu obejmuje co najmniej dwie różne sytuacje.

Dostosowanie *sensu stricto*, którego dokonuje się wówczas, gdy pojawi się problem techniczny wynikający ze stosowania dwóch różnych systemów prawa spadkowego. Przykładowo w przypadku śmierci rodziców biologicznych dziecka przysposobionego, jeżeli prawo państwa X jest właściwe dla dziedziczenia na skutek śmierci rodziców adopcyjnych, zaś prawo państwa Y jest właściwe dla dziedziczenia na skutek śmierci rodziców biologicznych, może to prowadzić do sytuacji niebędącej intencją żadnego z tych systemów prawnych (np. dziecko przysposobione nie dziedziczyłoby ostatecznie ani po rodzicach adopcyjnych, ani po rodzicach biologicznych). Sąd rozstrzyga ten problem poprzez dostosowanie.

Inna sytuacja, w której nie dokonuje się dostosowania *sensu stricto*, lecz raczej substytucji/transpozycji, ma miejsce wówczas, gdy zastępuje się instytucję prawną występującą w innym systemie prawnym instytucją występującą w prawie krajowym.

Pojęcie substytucji/transpozycji zapewnia odpowiednie ramy w odniesieniu do przypadków dostosowania praw rzeczowych, o których mowa w art. 31 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 650/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń, przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego. Jako przykład można wskazać zastąpienie instytucji dzierżawy (istniejącej w systemie prawnym innego państwa, lecz nieistniejącej w przepisach portugalskich) instytucją prawa zabudowy (*direito real de superfície*) (istniejącą w prawie portugalskim).

Zarówno sąd w postępowaniu sądowym, jak i urzędnik rejestrowy – w chwili rejestracji – mogą dokonać tego rodzaju substytucji/transpozycji. Decyzję urzędnika rejestrowego można zaskarżyć do sądu (art. 140–146 kodeksu rejestru nieruchomości).

UWAGA

Informacje przedstawione na tej stronie nie są wyczerpujące ani wiążące dla punktu kontaktowego, sądów ani innych podmiotów i organów. Mimo że są one regularnie aktualizowane, mogą nie uwzględniać wszystkich zmian w prawie, w związku z czym nie mogą w żadnym wypadku zastąpić zapoznania się z obowiązującymi aktami prawnymi.

Ostatnia aktualizacja: 04/03/2022

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dostosowanie praw rzeczowych - Rumunia

1 Jakie prawa rzeczowe mogą wynikać z dziedziczenia zgodnie z prawem danego państwa członkowskiego?

Poza prawem własności lub udziałem w prawie własności w drodze dziedziczenia można nabyć następujące prawa rzeczowe:

1. prawo użytkowania
2. prawo używania
3. prawo mieszkania
4. prawo zabudowy (*superficies*)
5. służebność

Prawo rumuńskie nie przewiduje, w kontekście dziedziczenia ustawowego, możliwości dokonania przez spadkobierców ustawowych wyboru między udziałem w spadku, do którego są uprawnieni, a prawem jego użytkowania. Ponieważ prawa użytkowania, używania i mieszkania przysługujące osobie fizycznej są co najwyżej dożywotnie i wygasają z chwilą śmierci ich beneficjenta, nie mogą zostać nabyte w drodze dziedziczenia ustawowego, lecz na podstawie rozrządzenia na wypadek śmierci. W odniesieniu do wykonania zarówno tych praw, jak i innych praw rzeczowych spadkodawca może nałożyć pewne ograniczenia.

Ponadto, w przypadku gdy spadkodawca był uprawniony do zabezpieczenia rzeczowego (hipoteki na nieruchomości, zastawu na rzeczy ruchomej itp.), prawo to zostanie przeniesione w drodze dziedziczenia wraz z zabezpieczonym roszczeniem.

Szczególnym przypadkiem jest sytuacja, w której żyjący małżonek nie jest uprawniony do korzystania z mieszkania. Po otwarciu spadku osoba taka korzysta z prawa mieszkania w lokalu, w którym mieszkała ze zmarłym spadkodawcą, jeżeli przedmiotowe mieszkanie wchodzi w skład masy spadkowej, chociaż istnieje możliwość zgłoszenia przez pozostałych spadkobierców, w określonych okolicznościach, żądania ograniczenia prawa mieszkania lub zmiany miejsca zamieszkania. Żyjący małżonek nie może korzystać z prawa mieszkania, które zostało nabyte w takich okolicznościach, aby uzyskać korzyść pieniężną, ponieważ nie jest uprawniony na przykład do wynajęcia zajmowanego lokalu mieszkalnego. Prawo mieszkania wygasa na skutek działu spadku, jednak nie wcześniej niż rok po otwarciu spadku. Prawo to ustaje, nawet przed upływem wspomnianego okresu jednego roku, jeżeli żyjący małżonek zawrze nowy związek małżeński.

2 Czy te prawa rzeczowe podlegają wpisowi do rejestru nieruchomości lub ruchomości, a jeżeli tak, to czy taki wpis jest obowiązkowy? Do jakiego rejestru wpisuje się te prawa i jakie są wymogi i procedury rejestracyjne?

Co do zasady spadek nabywa się z chwilą otwarcia spadku, tj. z chwilą śmierci spadkodawcy, i nie wymaga to wpisu do rejestru.

Zgodnie z przepisami kodeksu cywilnego ujawnienia dokonuje się w rejestrze nieruchomości (*cartea funciară*), elektronicznym archiwum zabezpieczeń rzeczowych na ruchomościach (*Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare*), rejestrze handlowym lub za pomocą innych form publikacji przewidzianych przepisami prawa. Obecnie wpis do rejestru zasadniczo nie ma charakteru konstytutywnego, lecz raczej służy ujawnieniu wpisanych praw i zapewnieniu ich skutków prawnych wobec osób trzecich.

Wpis praw rzeczowych na nieruchomości do rejestru nieruchomości ma charakter konstytutywny, ale dopiero po zakończeniu czynności katastralnych we wszystkich jednostkach samorządowych oraz po założeniu, na wniosek lub z urzędu, księgi dla konkretnej nieruchomości. Niemniej, zgodnie z przepisami kodeksu cywilnego, nawet w takim przypadku nastąpi nabycie praw rzeczowych bez wpisu do rejestru nieruchomości, jeżeli wynikają one z dziedziczenia. Wpis do rejestru nieruchomości będzie jednak konieczny, aby spadkobierca miał prawo do rozporządzania mieniem w drodze czynności prawnych między żyjącymi w przypadku: sprzedaży, darowizny, ustanowienia hipoteki itp.

Prawa rzeczowe zostaną wpisane do innych rejestrów (np. wpis do elektronicznego archiwum zabezpieczeń rzeczowych na ruchomościach na skutek przeniesienia zabezpieczonych wierzytelności w drodze dziedziczenia) w celu ujawnienia, jeżeli przeniesione prawo również zostało wcześniej wpisane do rejestru.

Wpisu do rejestru dokonuje się na podstawie dokumentu stwierdzającego status spadkobiercy (postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, orzeczenia sądowego). W stosownych przypadkach we wpisie ujawnia się prawa i aktywa składające się na masę spadkową.

3 Jakie skutki wiąże się z wpisem praw rzeczowych do rejestru?

Wpisy do rejestrów mają charakter informacyjny i służą zapewnieniu skutków prawnych wobec osób trzecich. Jeżeli chodzi o skutek prawny wpisu do rejestru praw rzeczowych na nieruchomości nabytych w drodze dziedziczenia, zob. odpowiedź na powyższe pytanie.

4 Czy istnieją szczególne zasady i procedury dotyczące dostosowania prawa rzeczowego, przysługującego określonej osobie zgodnie z prawem właściwym dla dziedziczenia, w przypadku gdy w prawie państwa członkowskiego, w którym powołano się na to prawo takie prawa rzeczowe nie jest znane?

Zgodnie z przepisami prawa (ustawa nr 206/2016) wnioski o dostosowanie praw rzeczowych zgodnie z art. 31 rozporządzenia rozpoznają sądy (*tribunali*).
Ostatnia aktualizacja: 01/08/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dostosowanie praw rzeczowych - Słowenia

1 Jakie prawa rzeczowe mogą wynikać z dziedziczenia zgodnie z prawem danego państwa członkowskiego?

Prawa rzeczowe, które mogą wynikać z dziedziczenia, obejmują prawo własności rzeczy ruchomych i nieruchomości oraz narzędzi pracy rzemieślnika i osoby fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą, a także inne prawa rzeczowe [zastaw, służebność gruntową, prawa i obowiązki wynikające ze stosunków prawnych i pozagospodarczych, prawa autorskie (zarówno majątkowe, jak i osobiste), prawa przysługujące osobie ubiegającej się o patent lub posiadaczowi patentu, prawo do rekompensaty przysługujące twórcy innowacji technicznej, prawa z rejestracji wzorów].

Prawa majątkowe przysługujące konkretnej osobie, takie jak służebności osobiste, prawo do renty dożywotniej oraz prawo do świadczeń alimentacyjnych, nie podlegają dziedziczeniu.

2 Czy te prawa rzeczowe podlegają wpisowi do rejestru nieruchomości lub ruchomości, a jeżeli tak, to czy taki wpis jest obowiązkowy? Do jakiego rejestru wpisuje się te prawa i jakie są wymogi i procedury rejestracyjne?

Po zakończeniu postępowania spadkowego sąd wydaje postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku, które jest postanowieniem co do istoty sprawy o charakterze deklaratoryjnym. Oznacza to, że sąd stwierdza w postanowieniu, iż osoba jest spadkobiercą, zapisobiercą lub innym beneficjentem, który z chwilą śmierci spadkodawcy nabył prawo do spadku, przedmiot zapisu lub inne prawa wynikające z dziedziczenia. Oznacza to również, że w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku sąd nie nakłada żadnych konkretnych obowiązków ani opłat, lecz stwierdza, że osoby, których prawa zostały stwierdzone w kończącym postępowanie postanowieniu o nabyciu spadku / przedmiotu zapisu, same odpowiadają za wykonanie tych praw.

Powyższe zasady nie mają zastosowania do *wydania rzeczy zabezpieczonych przez sąd*. Sąd nakazuje wydanie takich rzeczy bezzwłocznie po uprawnieniu się postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku i nakazuje dokonanie odpowiedniego wpisu w rejestrze nieruchomości. Przed wydaniem beneficjenci muszą jednak przedstawić dowody potwierdzające, że wykonali obowiązki, które nałożył na nie spadkodawca, na rzecz osób, które nie są w stanie samodzielnie zadbać o swoje sprawy i interesy, lub w ogólnie użytecznym celu bądź zabezpieczyli wykonanie tych obowiązków (art. 216 ustawy o dziedziczeniu).

Wpis do rejestru nieruchomości:

Istnieje również przepis szczególny dotyczący *wpisu do rejestru praw rzeczowych na nieruchomości*. *Wpisu tego dokonuje się w rejestrze nieruchomości*.

Sąd z urzędu nakazuje dokonanie niezbędnych wpisów dotyczących nieruchomości w rejestrze nieruchomości bezzwłocznie po uprawnieniu się postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku. Wpisy te dotyczą na przykład prawa własności przysługującego spadkobiercy oraz wszelkich innych obciążeń lub ograniczeń prawa własności (prawo użytkowania przysługujące zapisobiercy lub zwolnienie z hipoteki, obydwie w formie zapisu).

Wpis do rejestru działalności gospodarczej:

Udziały w spółkach i majątek osób fizycznych prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą rejestruje się w rejestrze działalności gospodarczej. Rejestracja w rejestrze działalności gospodarczej wszelkich zmian dotyczących współników dokonanych w rejestrze sądowym ma charakter wyłącznie deklaratoryjny, ponieważ status współnika można nabyć wyłącznie poprzez wpis do rejestru sądowego. W przypadku dziedziczenia udziału należy złożyć skonsolidowany tekst zmienionych postanowień aktu założycielskiego, w tym zmienionych postanowień dotyczących współników i ich udziałów, wraz z notarialnym poświadczeniem zgodności zmienionych postanowień aktu z prawomocnym postanowieniem sądu o stwierdzeniu nabycia spadku. Wpisu osoby fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą do rejestru działalności gospodarczej dokonuje się na jej wniosek. Jeżeli wniosek jest niekompletny, podmiot prowadzący rejestr wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku w terminie ośmiu dni. Jeżeli wnioskodawca nie uzupełni wniosku w wyznaczonym terminie, podmiot prowadzący rejestr odrzuci wniosek w drodze postanowienia. Można wnieść zażalenie na to postanowienie do podmiotu prowadzącego rejestr w terminie ośmiu dni od dnia doręczenia postanowienia.

Wpis do innych rejestrów:

rejestr rachunków bankowych (rejestracja rachunków bankowych);

rejestr rejestrowanych papierów wartościowych prowadzony przez Centralną Izbę ds. Rozliczania Papierów Wartościowych (Centralna klirinško depotna družba d.d. – KDD);

rejestr E-RISK (rejestr broni palnej, rejestr pojazdów silnikowych);

rejestr statków;

rejestr statków powietrznych;

rejestr twórców i utworów objętych prawem autorskim, rejestr praw i rekompensat z tytułu zwielokrotniania utworów objętych prawem autorskim, rejestr

utworów objętych prawem autorskim, rejestr utworów audiowizualnych;

świadczenia rentowe i emerytalne.

3 Jakie skutki wiąże się z wpisem praw rzeczowych do rejestru?

Wpis do rejestru nieruchomości:

Dokonywanie wpisów praw rzeczowych na nieruchomościach w rejestrze nieruchomości reguluje ustawa o rejestrze nieruchomości (Zakon o zemljiški knjigi) (Dziennik Urzędowy Republiki Słowenii nr [58/03](#), [37/08](#) – ZST-1, [45/08](#), [28/09](#), [25/11](#) oraz [14/15](#) – ZUUJFO).

Wpis do rejestru nieruchomości praw rzeczowych na nieruchomości na podstawie postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku ma *charakter deklaratoryjny*, ponieważ spadkobierca nabywa prawo własności z chwilą śmierci spadkodawcy.

Z wpisem do rejestru nieruchomości wiąże się zasada jawności formalnej. Oznacza ona, że jeżeli prawo zostało wpisane do rejestru nieruchomości, nie można powołać się na nieznaną tego faktu.

Zastosowanie ma również zasada ręką wiary publicznej wpisów do rejestru nieruchomości. Zakłada się, że osoba wpisana do rejestru nieruchomości jest beneficjentem (właścicielem).

Wpis do rejestru działalności gospodarczej:

Procedurę wpisu do rejestru reguluje ustawa o słoweńskim rejestrze działalności gospodarczej (Zakon o poslovnem registru) (Dziennik Urzędowy Republiki Słowenii nr [49/06](#), [33/07](#) – ZSReg-B oraz [19/15](#)). Wpis do rejestru działalności gospodarczej ma charakter wyłącznie deklaratoryjny. Aby uzyskać status współnika, spadkobierca nie musi czekać do momentu dokonania wpisu w rejestrze sądowym, ponieważ spadkobiercy nabywają spadek, w tym udział w przedsiębiorstwie, z chwilą śmierci spadkodawcy.

Wpis do innych rejestrów:

Do rejestru rachunków bankowych:

Rejestr rachunków bankowych jest zbiorczą z informatyzowaną bazą danych dotyczących rachunków bankowych i ich posiadaczy, bez względu na to, czy są to przedsiębiorstwa, czy też osoby fizyczne. Kiedy osoba staje się posiadaczem rachunku bankowego, w rejestrze dokonuje się stosownego wpisu dotyczącego rachunku.

Do rejestru rejestrowanych papierów wartościowych:

Posiadacz nabywa rejestrowany papier wartościowy, kiedy zostaje on zarejestrowany na koncie posiadacza w centralnym rejestrze rejestrowanych papierów wartościowych.

Do rejestru E-RISK, rejestru statków i rejestru statków powietrznych:

Rejestr zarejestrowanych pojazdów zawiera wszystkie informacje na temat konkretnego pojazdu, które muszą figurować w dowodzie rejestracyjnym, informacje dotyczące rejestracji pojazdu i wydanego dowodu rejestracyjnego, dane właściciela pojazdu lub osoby, na której nazwisko zarejestrowano pojazd, informacje dotyczące przeglądów technicznych i obowiązkowych ubezpieczeń oraz inne dane. Z wpisem do rejestru zarejestrowanych pojazdów nie wiąże się zasada jawności formalnej, ponieważ rejestr ten nie jest rejestrem publicznym. Ta sama zasada dotyczy rejestrów cywilnej broni palnej (organy administracji prowadzą rejestry wydanych zezwoleń na broń palną, zaś ministerstwo właściwe do spraw wewnętrznych prowadzi centralny rejestr wydanych zezwoleń na broń palną oraz rejestr zezwoleń wydawanych sprzedawcom broni palnej i podmiotom prowadzącym strzelnice). Z wpisami do rejestru statków i rejestru statków powietrznych wiąże się natomiast zasada jawności formalnej.

Do rejestru utworów objętych prawem autorskim:

Dokonanie wpisu w rejestrze powoduje powstanie domniemania prawnego, że twórcą utworu lub podmiotem praw autorskich jest osoba wpisana do rejestru, chyba że przedstawione zostaną dowody przeciwnie. Rejestr ten jest rejestrem publicznym.

Do rejestru osób ubezpieczonych i beneficjentów praw wynikających z ubezpieczenia emerytalnego i rentowego:

Rejestr osób ubezpieczonych obejmuje: rejestr beneficjentów praw wynikających z ubezpieczenia emerytalnego i rentowego, rejestr płatności świadczeń ubezpieczeniowych, rejestr osób zobowiązanych do opłacania obowiązkowych składek na ubezpieczenie społeczne i rejestr opinii specjalistycznych. W akcie prawnym dotyczącym tego rejestru urzędowego nie przewidziano, że jest on rejestrem publicznym ani że z wpisami do tego rejestru wiąże się zasada jawności formalnej.

4 Czy istnieją szczególne zasady i procedury dotyczące dostosowania prawa rzeczowego, przysługującego określonej osobie zgodnie z prawem właściwym dla dziedziczenia, w przypadku gdy w prawie państwa członkowskiego, w którym powołano się na to prawo takie prawo rzeczowe nie jest znane?

Nie istnieją przepisy szczególne ani procedury dotyczące dostosowania praw rzeczowych w prawie krajowym.

Ostatnia aktualizacja: 07/01/2020

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dostosowanie praw rzeczowych - Słowacja

1 Jakie prawa rzeczowe mogą wynikać z dziedziczenia zgodnie z prawem danego państwa członkowskiego?

A – Prawo własności (§§ 123–151 kodeksu cywilnego):

1. Własność
2. Współwłasność (podzielny i niepodzielny majątek wspólny)

B – Prawa na rzeczy cudzej (§§ 151a–151v kodeksu cywilnego)

1. Zabezpieczenia rzeczowe (ustanawianie wierzytelności, zastaw na wierzytelności zabezpieczonej zastawem)
2. Służebności
3. Prawa zatrzymania

Prawo własności przechodzi w drodze dziedziczenia ze spadkodawcy na spadkobiercę z chwilą śmierci spadkodawcy. **Przeniesienie własności nieruchomości wymaga** wpisu do rejestru nieruchomości.

Zabezpieczenia rzeczowe służą do zabezpieczania wierzytelności i powiązanych z nimi zobowiązań przez upoważnienie wierzyciela do uzyskania lub dochodzenia zaspokojenia długu z zastawu/hipoteki, jeśli dług nie zostanie spłacony w pełni w wyznaczonym terminie.

Zabezpieczenie rzeczowe ustanawia się w drodze umowy na piśmie, umowy dotyczącej spadku zawartej przez spadkobierców, orzeczenia sądu lub decyzji organu administracji bądź aktu prawnego i zasadniczo staje się skuteczne z chwilą wpisu do rejestru.

Służebności ograniczają prawa właścicieli nieruchomości na rzecz innych osób przez zobowiązanie właścicieli do tolerowania określonych czynności, dokonania określonych czynności lub powstrzymania się od dokonania określonych czynności. Służebności mogą być powiązane albo z własnością konkretnej nieruchomości (np. służebność przejazdu i przechodu), albo z konkretną osobą (służebność osobista mieszkania).

Służebności powiązane z własnością nieruchomości (służebności gruntowe) przechodzą na nabywcę wraz z własnością nieruchomości. Służebności powiązane z osobą (służebności osobiste) wygasają z chwilą śmierci osoby, na rzecz której zostały ustanowione.

Prawo zatrzymania uprawnia zobowiązanego do wydania rzeczy ruchomej do jej zatrzymania celem zabezpieczenia swojego roszczenia pieniężnego względem osoby, której rzecz ma zostać wydana. Nie można jednak zatrzymać rzeczy uzyskanej w sposób arbitralny lub nieuczciwy. Na podstawie prawa zatrzymania w przypadku wykonywania orzeczenia sądowego wierzyciel jest uprawniony do uprzywilejowanego zaspokojenia z pożytków z zatrzymanej rzeczy przed innymi wierzycielami, w tym zastawnikami lub wierzycielami hipotecznymi.

2 Czy te prawa rzeczowe podlegają wpisowi do rejestru nieruchomości lub ruchomości, a jeżeli tak, to czy taki wpis jest obowiązkowy? Do jakiego rejestru wpisuje się te prawa i jakie są wymogi i procedury rejestracyjne?

A – Własność nieruchomości mieszkalnych i niemieszkalnych musi być zawsze wpisana do rejestru nieruchomości, co wywołuje skutek wobec wszystkich. W przypadku umów przeniesienia praw rzeczowych prawo własności staje się skuteczne dopiero po wpisaniu tych umów do wspomnianego rejestru. Innymi słowy, wpis do rejestru ma charakter konstytutywny. W przypadku śmierci skutki wpisu są inne, ponieważ dopiero po dokonaniu tego wpisu w toku postępowania spadkowego zostaje ogłoszone przeniesienie własności na spadkobiercę z mocą wsteczną z dniem śmierci spadkodawcy. Postępowanie to reguluje ustawa [162/1995 o rejestrze nieruchomości](#), a wpisanie przeniesienia własności do rejestru po zakończeniu postępowania spadkowego jest obowiązkowe. Wniosek o wpis do rejestru nieruchomości składa notariusz, któremu sąd powierzył prowadzenie postępowania spadkowego, lub inna upoważniona osoba (spadkobierca). Wniosek ten składa się do wydziału katastralnego właściwego miejscowo urzędu powiatowego.

Prawo własności niektórych nieruchomości należy wpisać do odpowiednich rejestrów. Są to następujące rejestry: rejestr działalności gospodarczej (ustawa nr 530/2003 o rejestrze działalności gospodarczej) – sądami rejestrowymi są sądy rejonowe mieszczące się przy siedzibie sądu okręgowego; rejestr pojazdów silnikowych, za który odpowiada rejonowy inspektorat ruchu drogowego policji;

Urząd Własności Przemysłowej w Bańskiej Bystrzycy właściwy dla całej Słowacji do rejestracji patentów, znaków towarowych, wzorów i innych zastrzeżonych danych;
Centralny Depozyt Papierów Wartościowych właściwy dla całej Słowacji w przypadku przeniesienia rejestrowanych papierów wartościowych;
rejestr morski, właściwy dla całej Słowacji, w którym słowackie Ministerstwo Transportu i Budownictwa rejestruje rekreacyjne jednostki pływające.

B – Prawa na rzeczy cudzej

Do rejestrów wpisuje się również prawa na rzeczy cudzej, które ograniczają sposób, w jaki właściciel może dysponować rzeczą. Zasadniczo hipoteka na nieruchomości mieszkalnej i niemieszkalnej **powstaje** z chwilą wpisu do rejestru nieruchomości.

1. Prawo zatrzymania rzeczy ruchomej powstaje z chwilą wpisu do Centralnego Notarialnego Rejestru Praw Zatrzymania (§§ 73d–73i ustawy nr 323/1992 o notariacie i czynnościach notarialnych (kodeks notarialny) oraz regulaminu Izby Notarialnej) prowadzonego przez Izbę Notarialną; w przypadku gdy prowadzony jest oddzielny rejestr konkretnych rzeczy, wpisu dokonuje się do tego rejestru (zgodnie z pkt A powyżej). Prawo zatrzymania, zmiany informacji dotyczących prawa zatrzymania i rozpoczęcie egzekwowania tego prawa wpisuje do rejestru notariusz na wniosek upoważnionej osoby zgodnie z przepisami szczególnymi. To samo dotyczy wykreślenia prawa zatrzymania z rejestru praw zatrzymania. Osoby wnioskujące o wpis do rejestru muszą udowodnić notariuszowi swoją tożsamość lub, jeśli składają wniosek w imieniu innej osoby, muszą przedstawić dowody na to, że są do tego upoważnione. Osoby wnioskujące o wpis zabezpieczenia rzeczowego do rejestru muszą przedstawić notariuszowi wszystkie informacje wymagane przez prawo, które są następnie wprowadzane do rejestru zabezpieczeń rzeczowych. W przypadku gdy zabezpieczenie rzeczowe ustanawia się w drodze umowy dotyczącej spadku zawartej przez spadkobierców lub orzeczenia sądu bądź decyzji organu administracji, osoba wnioskująca o wpis zabezpieczenia rzeczowego do rejestru musi przedstawić notariuszowi orzeczenie lub decyzję ustanawiające zabezpieczenie rzeczowe.

2. Służebności gruntowe powstają z chwilą wpisu do rejestru nieruchomości.

3. Prawa zatrzymania dopuszczalne tylko w odniesieniu do rzeczy ruchomych nie podlegają obowiązkowi wpisu.

3 Jakie skutki wiążą się z wpisem praw rzeczowych do rejestru?

Z chwilą śmierci spadkodawcy prawo własności przechodzi na spadkobiercę. Wpis w rejestrze ma charakter wyłącznie deklaratoryjny.

4 Czy istnieją szczególne zasady i procedury dotyczące dostosowania prawa rzeczowego, przysługującego określonej osobie zgodnie z prawem właściwym dla dziedziczenia, w przypadku gdy w prawie państwa członkowskiego, w którym powołano się na to prawo takie prawo rzeczowe nie jest znane?

Dnia 1 grudnia 2015 r. wszedł w życie nowy przepis – § 67a ustawy nr 97/1963 o prawie prywatnym międzynarodowym i procesowym, który umożliwia dostosowanie prawa rzeczowego, środka lub postanowienia zawartego w orzeczeniu sądu zagranicznego. Ustawa reguluje dostosowanie nieznanego prawa rzeczowego w ramach postępowania o stwierdzenie wykonalności orzeczenia sądu zagranicznego dotyczącego prawa rzeczowego.

Ostatnia aktualizacja: 22/04/2022

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dostosowanie praw rzeczowych - Szwecja

1 Jakie prawa rzeczowe mogą wynikać z dziedziczenia zgodnie z prawem danego państwa członkowskiego?

Każdemu, kto nabywa majątek w drodze dziedziczenia, przysługują zasadniczo *pełne prawa własności* do spadku. Jeśli spadkodawca pozostawał w związku małżeńskim, spadek przechodzi na pozostającego przy życiu małżonka z *prawem do swobodnego rozporządzania*. Oznacza to, że pozostający przy życiu małżonek może za życia dysponować majątkiem według własnego uznania – nawet spożytkować go w całości – nie może jednak rozrzucić nim w drodze testamentu. Pozostający przy życiu małżonek nie może również powodować znacznego uszczerbku swojego majątku w drodze darowizny lub jakiegokolwiek innej porównywalnej czynności bez należytego uwzględnienia spadkobierców zmarłego małżonka.

Ponadto spadkodawca może wskazać w testamencie osobę, która otrzyma *prawo użytkowania* majątku. O ile testament nie stanowi inaczej, osoba, której przysługuje prawo użytkowania, zarządza majątkiem i jest uprawniona do pobierania z niego wszelkich pożytków, ale musi również pokryć wszelkie niezbędne koszty związane z majątkiem. Osoba, której przysługuje prawo użytkowania, musi również uwzględnić prawa i interesy właściciela i nie może dokonać cesji prawa użytkowania. Właściciel majątku nie może dokonać cesji majątku ani rozporządzać nim w inny sposób bez zgody osoby, której przysługuje prawo użytkowania.

2 Czy te prawa rzeczowe podlegają wpisowi do rejestru nieruchomości lub ruchomości, a jeżeli tak, to czy taki wpis jest obowiązkowy? Do jakiego rejestru wpisuje się te prawa i jakie są wymogi i procedury rejestracyjne?

Każdy, kto nabył nieruchomość wraz z prawami własności, musi złożyć wniosek o wpisanie nabycia (tytułu prawnego) do rejestru nieruchomości prowadzonego przez [Szwedzki Krajowy Urząd Geodezyjny](#) (Lantmäteriet). Zasadniczo wniosek należy złożyć w okresie trzech miesięcy od dnia nabycia. Każda osoba składająca wniosek o wpisanie tytułu prawnego do rejestru musi przedłożyć akt nabycia i pozostałe dokumenty niezbędne do uzasadnienia nabycia. W przypadku kupna oznacza to, że należy przedłożyć potwierdzenie zakupu. Jeżeli majątek nabywa się w drodze dziedziczenia, w niektórych przypadkach (jeżeli jest tylko jeden spadkobierca) zasadniczo wystarczy przedłożyć oryginał zarejestrowanego spisu inwentarza wraz z poświadczonym odpisem. W innych przypadkach należy również przedłożyć oryginał dokumentu potwierdzającego dział spadku wraz z poświadczonym odpisem. Może być również wymagane przedłożenie innych dokumentów, takich jak zgoda opiekuna (*överförmyndare*), jeżeli spadek dziedziczy osoba małoletnia lub ubezwłasnowolniona. W niektórych przypadkach podstawą wpisu tytułu prawnego do rejestru, zamiast dokumentu potwierdzającego dział spadku, może być ważny testament.

Prawo użytkowania przeniesione w drodze dokumentu podlega obowiązkowi wpisu do rejestru nieruchomości. Wnioski o wpis do rejestru składa się do [Szwedzkiego Krajowego Urzędu Geodezyjnego](#) wraz z dokumentem, na którym opiera się uprawnienie.

Prawa rzeczowe na rzeczach ruchomych nie podlegają wpisowi do rejestru.

3 Jakie skutki wiążą się z wpisem praw rzeczowych do rejestru?

Osoba, która jako ostatnia złożyła wniosek o wpisanie prawa do rejestru, jest uznawana za właściciela nieruchomości.

Co do zasady, jeżeli do rejestru wpisano prawo użytkowania, ma ono zastosowanie do nowego właściciela nieruchomości.

4 Czy istnieją szczególne zasady i procedury dotyczące dostosowania prawa rzeczowego, przysługującego określonej osobie zgodnie z prawem właściwym dla dziedziczenia, w przypadku gdy w prawie państwa członkowskiego, w którym powołano się na to prawo takie prawo rzeczowe nie jest znane?

Nie.

Ostatnia aktualizacja: 31/05/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w

tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dostosowanie praw rzeczowych - Anglia i Walia

1 Jakie prawa rzeczowe mogą wynikać z dziedziczenia zgodnie z prawem danego państwa członkowskiego?

W prawie angielskim z samego faktu dziedziczenia nie mogą wynikać żadne prawa rzeczowe.

2 Czy te prawa rzeczowe podlegają wpisowi do rejestru nieruchomości lub ruchomości, a jeżeli tak, to czy taki wpis jest obowiązkowy? Do jakiego rejestru wpisuje się te prawa i jakie są wymogi i procedury rejestracyjne?

Nie dotyczy.

3 Jakie skutki wiąże się z wpisem praw rzeczowych do rejestru?

Nie dotyczy.

4 Czy istnieją szczególne zasady i procedury dotyczące dostosowania prawa rzeczowego, przysługującego określonej osobie zgodnie z prawem właściwym dla dziedziczenia, w przypadku gdy w prawie państwa członkowskiego, w którym powołano się na to prawo takie prawo rzeczowe nie jest znane?

Nie dotyczy.

Ostatnia aktualizacja: 27/08/2021

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dostosowanie praw rzeczowych - Gibraltár

1 Jakie prawa rzeczowe mogą wynikać z dziedziczenia zgodnie z prawem danego państwa członkowskiego?

W prawie angielskim z samego faktu dziedziczenia nie mogą wynikać żadne prawa rzeczowe.

2 Czy te prawa rzeczowe podlegają wpisowi do rejestru nieruchomości lub ruchomości, a jeżeli tak, to czy taki wpis jest obowiązkowy? Do jakiego rejestru wpisuje się te prawa i jakie są wymogi i procedury rejestracyjne?

Nie dotyczy.

3 Jakie skutki wiąże się z wpisem praw rzeczowych do rejestru?

Nie dotyczy.

4 Czy istnieją szczególne zasady i procedury dotyczące dostosowania prawa rzeczowego, przysługującego określonej osobie zgodnie z prawem właściwym dla dziedziczenia, w przypadku gdy w prawie państwa członkowskiego, w którym powołano się na to prawo takie prawo rzeczowe nie jest znane?

Nie dotyczy.

Ostatnia aktualizacja: 27/08/2021

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.